

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 20.

Plymouth, Pa., d 14 Gegužio (May) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainymą adreso
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą.
Dėl norinčių pamatyti mūsų
aikraštį siunčiame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Paeksztytis & CO., Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku" executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job Printing in all modern languages.

Vienybe Lietuvniku

Iszeina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UŽMAREJ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00

Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.

Už colį vieną sykį garsinant \$1,00

Pajieszkėjimai: už vieną sykį 50c

Du sykius garsinant 75c

Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

P pinigai kitaip nesistuncia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gromatose
ant ezito antraszo:

J. J. Paeksztytis & CO.

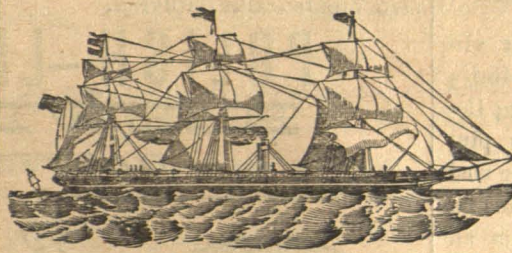
224 East Main Str.,

Plymouth. Pa.

Dudas ir Romanaukas!

Nauja Lietuviszka Karcziama N. W. Cor. S.
2nd ir Carpenter str. Philadelphia Pa.

Užlaikom ko puikiausius gerimus, ezalta Alių,
Dektine, Vyna, ir Havanos cigarus, prietam yra
yisoki užkandžiai ant stalo per visa diena. Kiek-
vienas užėjės randa czia szirdinga priemina, to-
dėl namams ir it Lietuviai atsiuntyti.

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon" 13 S. Canal street,

WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.

Czia gausi pigiausias laivakortes ir
pigiai nusijusi pinigūs į visas svieto
dalis.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas

moterų ir vaikų ligose,

DR. S. E. FEINBERG,

pagarsėjęs jau nuo 15 metų

musų mieste. Nuo 1 Lie-

pos jis maino savo vietą.

Szimtų-szimtai ligonių atras jo na-
muose, tamtyczia įtaisytoje labora-
torijoje,

437 Adams Ave.

Vine st. kertė,

prieszais vokiszkają bažnyczia, atras,

kaip ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.

DR. FEINBERG YPATINGAI

.....GYDO.....

Ausų, nosies ir akių ligos.

Vaikų ligas,

Tiepgi moteru negales,

ypacz prigulinczia prie akuszerijoje
(gimdyvių negales).

Isztyrinėja akis tiems, kurie reikalauja
akinin (akuliorin).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien
nuo 10 val. isz ryto, paskui
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

Kas negalėtų pats atsilankyti pas
jį tegul apraszo savo nedagalejimus,
o gaus ant tų pedų tikrą rodą.

Dr. S. E. Feinberg,
437 Adams Ave., Scranton, Pa.

Pas dr. Feinberg'ą yra abu tele-
fonu, kuriais galima pakvieiti jį pas
ligonius isz kiekvienos vietos.

Didele krautuve

IR KARCZIAMA

Kas nori gero tavco gauti ir ska-
naus gerymo ragaut, tegul atsilanko

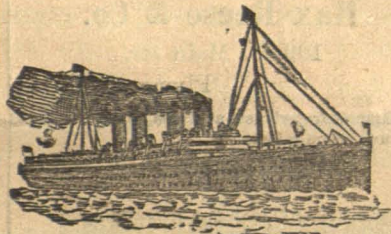
pas **Joną Žukaucką**

Plymouth, Pa.

Telephonas 309 — 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S.S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų irsiun-
cziu pinigūs į visas dalis svieto Doviernastis
(pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Izmainau visokius pinigūs ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apsergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliavusį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szauklasi prie manęs, o asz jį iszliuosuosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o berte
užganėdinti.

RECEPTAI.

Kožnoi geroi aptiekoje gaus ge-
ras—tikras gydoles, jeigu turėsi
gerą receptą. Mes parduo-
dame receptus gydymui vi-
sokių ligų ir kitokius para-
szytus geriausių daktarų
sviete. Paraszki aiszkiat ti-
kra varda ligos anglezkiol
arba lotyniszkiol kalboje,
reszta raszki lietuviz-
kai: kiek turi metų ligo-
nis, vyras ar moteris? su-
tnom raszti atsinsk mu-
mie vieną dolerį, o aptu-
rėsi receptą. Norėdams
apie ką pasiklausti, at-
eisk markę už 2c. dėl
atsakymo.

Adrisuok sziteip:

GLOBE FORMULA CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausias gyduole nuo

Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia
Gabrio J. Miliaus,

Užlaiko kasdien szviežią mėsa, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszų wisokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt

yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę neikaip pas kitus
visi pas **G. J. Miliu,**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

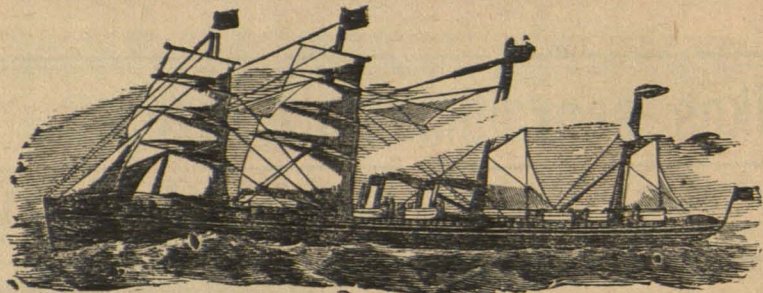
Daktarka.
Johanna Želviene.

Vieniintėliė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczkių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
etidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantorėje galite susiszekėti lietuviszkai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelijų Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA

Mes katik gavome szviežių pavasariųjų czeve rykių vyriskų, moteriskų ir vaikų, visi yra Juni jos darbo, pardūdame už visai pigę prekę. Tei pos-gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo. Ateik ir pamėginas, o busi užganėdintas.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.

Plymouth, Pa.

Didžiausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų krantuvė visam mieste.

Žemiausios prekės!

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
 Apdovanoa

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską iszdirdimą.

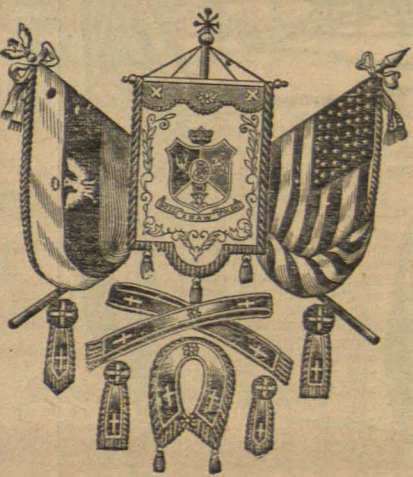

**KARUNŲ, SZARPU,
 KUKARDŲ, ROZETŲ,
 BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirdimais igijau geriausę praktikę ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAVCHAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė prozky.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karczianinkai) visacs reikėdabkite Lietuviszko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

Offices: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

Geriause gyduolė ant sudrutinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkimą plaukų trumpam laikia vietoj szpuolusių atauga naui plaukai; praszalina visokį neezistą sistemą kaip tai: pleiskanas, dedervines, niežus papuckus ir stabdo galvos skaudėjimą. Jeigu užtėmijotė savo plaukų slinkimą, umai atsiszaukitia o gazsytai pagelbą ant sulaikymo trumpam laikia. Kurie vartojo ant savo galvų plykų ir persitikrino, kad užzle plaukai ir paliudyjimą duoda į visą "Publika".

[Temykite: kad szių gyduolių negalima gaut kitur, tik isz mūsų firmos siuncziam.]

Norinti gauti visą rodą, apraszkyk padėjimą savo plaukų: kokia piezastis yra. Rodą ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
 NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių pločio, 24 colių augszczio, ant puikios popieros, su prisuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės" redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsiarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant naudos savo tautieczyų ir tėvynės.

ST. LOUIS CHICAGO
 BUFFALO
 THE HANDIEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.
 The Handiest and Best Route between the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the Lackawanna Railroad

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — M. Totorius,
 1 Willow str., Plymouth, Pa.

Vice-preziden. — V. Kaunas,
 Box 211, Newburyport, Mass.

Sekretorius — T. Astramskas,
 732 S. Front st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztys,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakeviczia,
 1150 Wyomint Ave.
 Pittston, Pa.

Apiekunai { K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.

Užveizėtoju knygyno—V. Daukszys,
 442 Wharton str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA. Susivienijimo Lietuviu Amerikoje Seimui.

Szitas yra paskutinis „Vie nybės“ numeris, kurs pasirodys pirm prasidėjus Tautiszkojo Susivienijimo Seimui.

Redakcija visais savo jausmais geidžia garbingam Seimui gražaus pasisekimo ir izminatingo sudavadyjimo visų reikalų. Sutartis, vienybė ir broliška meilė — tegul vieszpatauja jame. Iszgrindę tiesius takus, stacziai nueisime jais į gerovę.

— Isz Lietuvos pareina naujos žinios apie kankintinius už tautos reikalus. Dr. L. Vaineikis, iszvargęs kalėjime dvejus metus, apsudytas ant penkerių metų į Rytinę Siberiją; Basanauckas, Bendikas ir Birbilas iszbugdinti ant dvejų metų į giliają Rusiją; Valentas iszsiūstas į Rusiją ant vienerių metų; studentas Mongirdas ir dr. Januszis palikti be didesnės bausmės ir paliuosuoti: jiems paskaitė, kaip nubaudimą, sėdėjimą kalėjime. Ant dekretų pasiraszęs bene pats caras (tankiausiai toki nusprendimai paeina nuo vidaus reikalų ministro), o iszleisti jie, baigiantės Kovo mėnesiui.

— Kokių kvailyszių dasileidžia rusiszkoji valdžia, matyt isz tokio atsitikimo: Jacobs tadto (Latvijoj) pavieto virszininkas uždraudė žmonėms rengti teatraliszkus perstatymus, nes, esą, ant jų vaikinai ir merginos iszleidžia daug pinigų, o paskui ukininkams neisztesa, kuo užmokėti vieszpataystės mokestis. Teisingai „Lietuva“ patėmyja, kad „motyvai to kvailo maskoliaus verti užpatentavimo“.

— Isz Vilniaus gubernijos, pervis tų vietų, kurios apgyventos bielorusų, daugybė kaimiečių su szejmynomis pamenta savo ukvietes ir traukia į

tolyumą Siberiją. Mat, žemės žmonėms neužtenka, o ir ta pati ne kiek pelno duoda; pirmiaus žmonės turėdavo žiemomis uždarbį fabrikuose, o ypacz giriuose; dabar gi tulos dirbtuvės sustojo, o kitos sumažino darbą; isznau dojimas girių teipgi pasiliovė. Dabar, teisybė, pradėjo tiesę nuo Bolohoje iki Siedleco geležinkelį, kuris pereis per Disnos, Vileikos, Aszmonių ir Lydos pavietus, — tai atsirado sziek-tiek uždarbio; tacziaus, kaip žinome, tokiems darbams valdžia partraukia darbininkus isz Rusijos.

— Vilniuje atkreipė ant savęs didelę žinovų atyda jaunutis muzikantas, Stasys Bitelis isz Žemaitijos; jis mokinasi žaisti ir ant skripkos ir ant fortepiano, o abejose dalyse yra parodęs didelį gabumą. Artistai, girdeję Bitelį žaidžiant, stebisi isz to žaidimo, pranašaudami jam garsingą ateitį.

— Isz Rymo pranesza, kad kardinolas Rampolla, Vatikano sekretorius, su popieziaus žinia, nusiuntė Rusijos pasiuntiniui asztrų protestą pries rusiszkąją valdžią už praszalinimą nuo Vilniaus vyskupijos sosto vyskupo Zvieravyczios, tšk dėlto, jog jis gynė katalikiszką tikėjimą.

— Dr. Fr. Tetzner iszleido vokiszkoje kalboje knyga: „Die Slawen in Deutschland“. Pagal autoriaus iszjieszkojimus, Prusų Lietuvoje esą dabar 120,693 lietuviai, neskaitant iszėjusių į kitas Vokietijos vietas: teip, Karaliaucziuje gyvena 469 lietuviai, o Berlyne 705. Pirm 200 metų lietuviszkoji kalba vieszpatavo dar apie Karaliauczių, Vėlavą, Gerdavą, Gumbinę ir Darkiemį; bet tada siautęs maras isznaikino apie 154,445 (kiti paduoda ant 200,000) lietuvių.

Į iszpustytus kaimus ir miestus karalius Priczkus Wilius I pargabeno daugelį vokiečių (apie 29 tukstanczius), kurie,

kaip antrasis maras, ir isivaisė Lietuvoje.

Isz Lietuvos.

Kratos. Isz Szventėnų parapijos (Vilniaus gub.). Musų krasztą aplankė skaudi nelaimė. 10 ir 11 d. sausio sz. m. dvejuose kaimuose buvo padarytos kratos, kokių czia lyg sziol dar nebuvo. Bavo atvykęs žandarų virszininkas net isz Vilniaus ir su visa gauja vietinių žandarų padarė kratas Želabų kaime pas ukininką Adomą Podleckį ir Valeskricių kaime pas Mykolą ir Stasį Vaiszkunus. Surado nemažą skaitlių „Tėvynės Sargo“, keletą yvairių knygelėlių, tarp kurių nemažai buvo „Obrusitelių“, ir atsiszaukimus „Vyrų, skaitykite ir kitiems duokite“!

Visus tris iszvežė į Szventėnus ir įkiszo į kalėjimą. Iki sziol dar niekam nebuvo pavylyta su jais matytis. Visi tris ukirinkai. Vaiszkuų gaspadorystė paliko ant rankų vien moterų ir mažų vaikelių.

Eina paskala, kad žandarams buvę apskusta, buk jie gerai žinojo ir kame tos knygos buvo padėtos.

Suimtiejie teisinias szias knygas gavę pirkti nuo seno elgėtos, kursai priesz keletą dienų atsilankęs pas juos su knygomis. Kur dar pranyko tas elgėta, žinoma, žmonėms sunku buvo parodyti, nes aus buvo jiems nepažįstamas.

Szios kratos apyrubėj padarė didį sujudimą ir dar tik ir kalba apie szias kratas. *P-tis.*

— Į Naumiestį (Suval.gub.) pas knygų įriszėją V. Leveckį viens žmogus atneszė įriszti „Dainas, isz visur surinktas“. Atneszė ir paliko. Leveckis jau baigė dirbti tas knygas, tik sztai ant nelaimės užtėmyjo jas viena davatka Petronė Kalvaiczutė ir tuo apskundė žandarams; tie su dideliu trukszmu atbėgo, padarė kratą, ir tarp didelės daugybės

kitokių knygų, atrado ir minėtasias dainas. Pradziugo žandarai, nes ant tos knygos rado užraszta „Motiejus Vinkleris“. Leveckis teisinosi, kad nežinojės, kad czia tokia negera knyga; jis jos neskaitęs, o kokį darbą gaunas, tai ir dirbas, visai nepaisydams, ar gera knyga ar bloga.

Po kelių dienų atbėga žandarai klausti Leveckio, kas isz tikrųjų atneszęs tokią knyga apdaryti; jie, girdi, niekur nerandą žmogaus su tokia pravarde; visus leistrus pervertę, radę kur apie Plokszczius kokį vokietį Vinklerį, bet tas jau miręs. Ant galo užsipulė ant Leveckio, kodėl ant tos knygos neparaszyta, isz kokio kaimo? Ant to Leveckis atsakė, kad tas žmogus nesisakęs, per tai jis neužraszęs. Žandarai klausinėjo, kaip iszrodė tas žmogus; Leveckis su noru iszpasakojo, o žandarai tą viską užsiraszė, bet ikiszol dar neranda tokio žmogaus, kokio jiems reikėtų. *Baž. Tarnas.*

— Vieną dieną atsivilkio Kriukų raudosiuliai į Karkazų kaimą (Naum. pav., Plokszczių vals.) pas Pranciszų Leveckį ir ėmė krėsti — szaudyklės jieszkot. Bet nieko nerado. Neužilgo vėl ateina tie-pats žemskiai krėsti.

— O kas jūs per vieni? ko jūs czia valkiojatės po mano gyvenimą? — paklausė szį kartą drąsiai Leveckio sunus Branius.

— Na tu, brodiaga, ar nematai, kad stražnykai!

— O kur jūs rasztas nuo vaito? kur szaltyszius?

— Mums jokių rasztų, nė szaltyszių nereikia. — Atkirto žemskiai.

— Na tai von isz mano namų! O kad ne, pasiszauksiu daugiau vyrų, tai jūs gausit gerai pamylėt... .

Ką darys žemskiai — iszėjo. Kaip buvo jau galą paeję nuo Leveckio namų, kažin-kas tik plumt ties L. trioboms! Žems-

kiai atsigrįžo, pasidairė, bet nėjo atgal. Ant rytojaus sžtai vėl jie czia, tik dabar jau su szaltysziom. Atėję pasisakė, kas jie per vieni ir ko jieszko. Tada jau Leveckis leido krėsti. Krėtė, krėtė žmonės, rado ant panto zuikį pakabintą, bet szaudyklės nerado ir gana. Teip ir iszsilvilko jie, dar apszaukę Branių socialistu.

V. Lopytojas.

— Gruodžio mėn. p. m. važiuoja nuo Marvinkos dvaro (Senapilės pav.) žemsargių vyresnysis, prisikucziavęs pas žmones visokio gero. Važiuodamas netoli Aleksoto pavijo tulą žmogelį; ant peczių jis nesžėsi, kaip užtėmyjo žemsargys, lyg kad knygų pridėtą krepszelį. Žemsargys tuo tarpu, nė pusės žodžio žmogui nesakydamas, pravažiavo proszalį. Nuvažiavus žemsargiui tolyn, žmogelis apsitrusė ką reikiant, ir nuėjo drąsiai į Aleksotą. Tik į miestelį įžengė, kapt jį žemskis ir jau krečia. Pirmiausiai iszkratė tą maiszelį, ką ant peczių žmogus nesžėsi; rado seną sermėgą, keletą nudriskusių drapanų, bet nieko užginto.

— O kur eini su tuo krepsziu? — užklausė ant galo žemsargys.

— Einu namon.

— O kur gavai tuos skar-malus?

— Pas gimines buvau, tai davė.

— Ką tu veiksi su jais?

— Susilopęs nesžiosiu.

Ant to pasibaigė krata.

Žaibas.

Puikus nutarimas. Tirk-szliskiai (Telsz. pav.) nutarė „selskoj“ ir kitur pasiraszinėti po visų popierų vien tik lietu-viszkai; bet pakol dar neisz-pildė to savo nutarimo. Lauk-sime, kada jie iszpildys savo žodį ir paduos kitiems gerą paveikslą.

Sodieczius.

(Isz „Ukininko“)

Kuliai, Telszių pav. (Nuo savo korespondento). 26 kovo 1902 m. netikusi Rusijos valdžia iszgabeno kn. Kazimierą Szleivį, buvusį kamendorium Sziiauliuose, Vilkmėrgėj, Viek-szniuose ir Kuliuose, ant 2 metų į Charkogą. Valdžios priekabė buvo ta, kad atrado jo iszleidimų knygutėse nužiurė-tų ypatų vardus: tuloms ypa-toms neva buvo duoti pinigai. Priekabei davė pradžia tai, jog kun. Szleivis isz neatsar-gumo buvo parasžęs vardą ir pravardę ant paveikslėlio, duo-damas jį Stanioniui, kurs mo-kinos Nitaujoj (Mitava); į žan-darų rankas pateko jis pats ir paveikslėlis su kun. Szlei-vio paraszu. Tai tas davė progą kratai pas kunigą, ka-me nieko nerado, tik knygu-tes, kur užraszydavo savo isz-leidimus, nes ką gaudavo tą atiduodavo visiems, reikalau-jantiems pagelbos. Jis kau-lydavo ir nuo kitų kunigų ir nemaž iszkaulydavo; užtai tu-rėjo suraszyti, kur padėjo gau-tus gelžgalius. Jis užsitraukė neapykantą isz pusės svietsz-kos ir sulenkėjusios dvasiszkos valdžios, kovodamas už teisybę Sziiauliuose priesz kn. Radze-vydzių už lietuviszką evange-liją ir pamokslą, ko Radze-vydzius padaryti nenorėjo. Vilkmėrgėj nemažą vargą tu-rėjo su klebonu ir su sulenkė-jusiais miestiecziais, kol iszka-riavo bažnyczioj lietuviszkus giedojimus ir surėdė gražų chorą isz lietuviszkų giesmi-ninkų. Buvo jis tikru Lietu-vos sunumi, pasiszventusiu jai su duszia ir kunu. Valdžia suteikė jam tą geradėjystę, jog daleido į Charkovą iszvažiuoti be žandarų globos, kad gautų naujus nužiurėtinius isz Lietu-vos sunų.

Kun. K. Szleivis buvo ka-mendorium drauge su kunigu Apulskiu Vilkmėrgėj. Pate-kus Szleiviui į valdžios akis, įklimpo ir jo draugas, kunigas Apulskis, kurį žandarai iszga-

beno isz Lietuvos ar ant 3 metų, tik nežinia — kur ir už ką. Dar Lietuvos dukterėlė nemi-navoja dienos jo iszgabenimo. Gal buti, kad sykiu abudu su-silaukė tos netikėtos dienos, kad turėjo apleisti tėvynę Lie-tuvą. *Kulių Velnaitis.*

Isz Kinu žemes.

Vienas mūsų tautietis, kurs tarnauja po prievarta rusisz-koje kariumenėje, raszo savo draugui, Amerikos kareiviui, laiszką (nuo 27 Sausio 1902m.). Privedame tulas vietas, isz ku-rių matyt, kokios nuomonės yra jau iszsiplatinusios tarp lietuvių-kareivių. Galima džiaugtis, jog toks susiprati-mas kyla mūsų žmonėse.

„Pilipinų karė, burų su ang-lais karė — tai tegul bus mu-sų lietuviams pavysdis, kaip turi už savo tėvynę kariauti ir kraują pralieti. O mūsų lie-tuviai dar visai mažai supran-ta, kad reikia nuo savo spran-do svetimą jungą nukratyti, o paskui liuosybėje gyventi. Kada su lietuviams suėjęs, pradėsi kalbėti apie tautą, apie jos nuvargimą; pradėsi aisz-kinti, kaip turime iszsiliuo-suoti nuo tokių žvėriszkų nas-rų, kurie laiko mus apžioję ant praryjimo, — tai nuo savo lietuvių nieko gero neiszgirsi, kaip tik tokią szreką: „priesz vėją nepapusi!“ — ir gana. O, jug, turime gražų pavysdį, kaip ta maža burų saujelė at-laiko tokią dielę anglų spēką. Taigi ne visada teisingas tas lietuvių priežodis: anie puczia priesz vėją ir puczia, o ne pa-ilsta.

Teippat ir Pilipinai. Die-ve, jiems padėk iki galo isztu-rėti ir nepailsti priesz vėją putas, nors jus, amerikiecziai, norite juos apgalėti ir apkal-tinti. Bet isztikrųjų anie (pi-lipiniecziai) yra teisūs ir nieko nekalti, kariaudami už tėvynę ir norėdami numesti svetimą jungą nuo savo peczių.

Pas mus nieko naujo negir-dėti. Musų batalijonas tebe-stovi Mandžurijoje. Bokse-riai dar ne visai isznyko: gir-dėtis dar užpuldinėjant — tai ant rusų, tai ant paczių kinie-czių. Žiema czia nelabai szalta, sniego visai nėra; už tai vėjai smarkus ir pradėjus tokiam vėjui pusti, negalima nė per-duris iszeiti, nes vėjas nesza-smėlį ir žemes; tarpais nė vidu-je neiszsitlenki nuo jų.

Turiu pasakyti, jog rusų vy-riausybė, kaip tai oficierai, labai skriaudžia kareivius, sukdami kaip įmanant, duodami prastą valgį, menkus drabužius ir teip toliaus, nors valdžia iszduoda kas priguli, kiek caro paskir-ta. Bet kam gi pasiskųsti, kur gausi teisybę? Jos nega-lima rasti niekur, nes pats ca-ras skriaudžia mus, nepriim-damas nėjokių skundų nuo kareivių. Laiszkus, raszytus isz namų, kad ir nuo brolių, dažnai atima.“ *Antanas.*

Politiszkos žinios.

Amerika.

Iszeina į aiksztę daugybė atsitikimų, kaip amerikiecziai nežmoniszškai kankina ir skriaudžia Pilipinų gyventojus už tai, kad anie gina savo žemę. Iszties, jei butų ant svieto teisybė, tai žemė turėtų prasi-skirti, ir praryti nekuriuos Amerikos oficierus ir genero-lus. Teip, pirmasis lieutenantas Catlin, provincijojej Tayabas, degindavo triobas, kur tik už-eidavo, kankindavo krasztie-czius, o penkias pilipinietes liepė savo kareiviams iszgdin-ti.

Kapitonas Evan iszrado nau-ją kankinimo budą: jam nega-na buvo teip vadinamo „gydy-mo vandeniu“. 12 pilipinieczių (kiek tik yra žinoma) jis už-kankino tokiu budu: priveržia žmogui rankas iszilgai kuno, kad jo galva nebutu nieku ap-gikta; paskui pastato jį ant rasto ir smarkiai suduoda į ke-

lius: tada žmogus, nupuolęs, atsimusza galva į tą rąstą; pasakui, iszkėlę žmogų į augsztį žemyn galva, paleidžia, kad nupultų virszugalviu ant to rąsto. Tik tada jau įkiszta galvą į viedrą vandens, kad užbaigtų kankynes. Buvo atsitikimas, kad tulą pilipinietį Waldo Abino kap. Evan po tris syk kankino tokiu budu.

Vyriausias gen. Chaffee nori iszteisinti kap. Evan'ą tuo, kad jis esąs „religiszkaikvėptas“, idant žudyti kuodaugiausiai pilipiniečių. Žinoma, Evan bus iszteisintas, nes, kaip žinoma, „varnas varnui akies nelupa“.

Gen. Funston, kurį teipgi kaltina už tokias smarkybes, pasakoja, kad ne jis pirmas pramanė tokias kankynes; todėl jis gąsdina, kad apskūsiąs tuos kareivius, ką priesz jį liudyja.

Iki 11 gegužio kolera buvo apsirgę: Maniloje 913, isz kurių numirė 736; provincijose 2710, isz kurių mirė 1970.

Rytinė Azija.

Kaip ir reikėjo tikėtis, kiniečiai nepaliauja brusdeję ir kėlę naujus maisztus: prispaudimas žmonių ir isznaudojimas jų isz valdžios pusės tų nepažįsta rubežių. Provincijoj Petchili susirinko į 10 tukstanczių maisztininkų, kuriuos veda tulas mandarina (teip vadinasi Kinuose didžiunai); pirm, negu pakėlus maiszto papartį, jis pats nužudė visą savo šeimyną: jis nenori, kad nepasisekus maisztui, valdžia kerszytų paskui jo artymiesiems. 27 balandžio jis apgnė miestą Nanning-Fu ir iszsisas tris valandas szaudė į jį isz kanuolių (tos kanuolės, kaip pasirodo, gautos isz Europos). Tris iki keturių szimtų gyventojų žuvo.

Didžiausia tų maisztų priezastis — tai misijonieriai, kurie, pavertę kryžių į kardą, eina platinti savo mokslą ir...

traukti isz to sav pelną. Tulą misijonierių Houlding gyven-tojai butų užmuszė drauge su jo palydovais, jei valdžios kareiviai nebutų jo apgynę.

Rusija.

Sunku apipasakoti, kas dedasi dabar visoje Rusijoje: viskas verda, tartum katile. Paduosime tik keletą telegramų, kurios pasiekia Ameriką be rusiszkosios valdžios žinios.

Varszavoje, 6 gegužio, žmonės įtaisė demonstraciją; valdžia užleido kazokus, kurie 6 ypatas sukapojo kardais, 225 sužeidė ir 800 suėmė į kalėjimą.

Konstantinogrado pav., Poltavos gub., sukilė žmonės, pykdami ant cukraus milijonierių, atėmė isz fabrikų ir įmetė į upę Dnieprą apie milijoną pudų cukraus. Kitur pasikėleliai susirėmė su kariumene; 76 žmonės žuvo ant vietos, o 200 su virszum sužeisti; žmonių vadovus sugavo ir kiekvienam įrėzė po 300 knutų (botagų); teip iszplakti, 35 nelaimingieji atsiskyrė su gyvastim.

Labai geras ženklas, kad keliose vietose kareiviai nenori szaudyt į žmones; iksziol už neklausymą nubausta 800 kareivių ir 57 oficeriai.

Jekaterinoslave kazokai szszaudė 20 žmonių, 40 sužeidė, o 150, sugavę, sukiszto į kalėjimą.

Pietinė Aprika.

Nors nuo netrumpo jau laiko visi tikisi užsibaigsiant burų su anglais karei, bet ir dabar dar nepasiliauja praliejimas kraujo. Paskutinėse dienose buvo susikirtimai anglių su burais — ir isz abiejų pusių žuvo po keletą žmonių. Be to dar anglus persekioja kitokios nelaimės: nuszokus nuo relių kariszkam trukiui, viens angliszkas oficerias ir 10 szejp kareivių tapo užmuszti.

Apie tarybas užbaigimui kareis nieko naujo negirdėti, nors buvo žadėta padaryti tai iki 9 gegužio.

Dalis darbu.

P l y m o u t h , P a . Sumanesniejie darbininkai nesibijo straikuoti, nes žino, kad be darbininkų turtincziai greit pražutų. Szitas mėnuo-gegužis — atsizymėjo tvirtu darbininkų atsidedimu: iszkovoti trumpesnį darbo laiką ir augsztesnes mokestis. Tik 18 miestų pametė dirbė 23 tukstancziai darbininkų; teip, Pittsburge užstraiikavo 8,000, Philadelphijoj 850, Providence 1000, Bridgeport 200, Hartford 350, New Britain 50, Illinois valstijoj 5,000 (kalnakasiai), Reading 2,000.

W a n a m i e , P a . Cziornykszcziose kasyklėse buvo užstraiikavę vaikai-varinėtojai (driver-boys), reikalaudami pakelimo mokesties; tų vaikų yra 30, bet jiems užstraiikavus turėjo pamesti darbą ir 700 szejp darbininkų. Pritardama szitiems, užstraiikavo ir Nanticoke apielinkė. Bet nieko nelaimėję, grįžo 9 gegužio į darbą; daugiausiai kalti tam senieji darbininkai, kurie vis spyrė vaikus paliaut straiikavus.

W i l k e s B a r r e , P a . Szito distrikto firemonai sako, kad užstraiikavus kalnakasiams, ir jie pames dirbė; kompanijos jieszkos kitų firemonų, neprigulinczių į uniją, nes be jų kasykles apsemtų vanduo.

C h i c a g o , I l l . Pirsztinaiczių dirbtuvėje, prigulinczioje J. N. Eisendrath'ui, pametė dirbusios 300 merginų, dėl tos priezasties, kad savininkas numuszė joms mokestį ant 10 proc.; be to darbininkės reikalauja, kad panaikintų mokestį, po 50 ct. ant sąvaitės, kurią jos iksziol mokė lavo už adatas.

W a s h i n g t o n , D . C . Prezidentas Roosevelt iszleido 6 gegužio dekretą, kuriuo dovanuoja kalnę 5 kalnakasiams. Dalykas yra toks: esant Virginijoje straiikui, sudžia H. C. McDowell iszleido „injunction“

(uždraudimą), kad straiikuojantieji darbininkai, nė unijos perdėtiniai neturi tiesos už-eiti ant žemės, prigulinczios kompanijoms. Tie 5 darbininkai peržengė uždraudimą, už ką juos tas pats sudžia apsudijo ant 6 mėnesių kalėjimo. Tai-gi tą sudo nusprendimą prezidentas ir panaikino. Pats respublikos prokuratorius Knox, perstatydamas tą dalyką prezidentui, iszsitare: „asz nesutinku su sudžios numanymu, jog Suvienytų Kalnakasių unijos siekiai butų prieszingi statymams. Nesutikimai tarp kompanijų ir darbininkų eina vis arszyn, nes kompanijos despotiszkaikvaro nuo darbo prigulinczius į uniją darbininkus“.

P i t t s b u r g , P e n n ' a „Westinghouse Machine Co.“ ir „Construction Co.“ darbininkai, kurie straiikuoja, susimuszė su scabs'ais 8 gegužio; keturi žmonės tapo sunkiai sužeisti.

Duonos ir pinklioniu!

Mes gyvastį sunkų praskurstam urvuce:

Ne dienos, bet amžiai vargais ant mus krinta!

Bet svietas veltu mus tamsyboms apjuosia:

Į augsztį greit kilsim kitokiuos vinduose —

Jau saulė giedresnė užszvinta!

* * *

O, ilgai plėszimas ant mus viez-patauja,

Vai ilgai „szventuoju“ jis įstatu buva;

Per ilgai po tamsą sviets aklas keliauja:

Sztai regim akyse jau spindulį naują —

Irmiglos priesz szviesą jau žuva!

(Isz nespaudintų eilių „Po žeme“).

„Panem et circenses!“ (duonos ir pinklioniu-pasilinksmimų) — szukaudavo žmonių minios senovės Ryme, pasiekus tam amžinamjam miestui augszcziausiają savo žydėjimo laiką. Diktatoriai ir cazarai — kruvini karių dievaicziai, apsikaisę mirtomis ir liaurais — mė-

tydavo žmonėms, kaip alkanam szuniui, duoną ir leisdavo į sav pastatytus amphiteatrus, kad tamsioji minia pasilinks mintų, žiurėdama, kaip žmogus žudo žmogų. Tą duoną, kurią tukstanteriojai buvo sukrovę jam vergas, ir tuos pasilinksminimus, už kuriuos buvo tiekpat užmokėjęs, cezarai dalindavo žmonėms, kaip „malonę“. Szimtai verguczių buvo mokinami tamtyczia už laikomose mokslinyciose, kad pavirstų į „gladijatorius“ (kovotojai kalavijais) ir linksmintų visuomenę, persmeigdami viens kitam krutis.

Sziądien yra praslinkę du tukstanczių metų nuo aprasztytos gadynės. Dalykai persimainė, bet prispaudimas žmonių liko tas pats. Tik spaudžia kitokiu budu. Ir žmonės liko toki patys. Ir sziądien tas pat klyksmas „duonos ir pinklionų (pasilinksminimų)“ užmusza mumyse visus žmoniskus jausmus.

Kam isz vietinių skaitytojų teko 30 balandžio 11 val. nakties, eiti Dideja Plymouth'o gatve, kur prasideda Centre avenue, — tas su pasistebėjimu žiurėjo į tirsztas žmonių minias, užgrudusias visą gatvę ir su isztroszkusiais veidais besidairanczias į apszviestus priešais stovinczio namo langus. Paklausus, kas tę yra: ypatingas skaitymas ar kalbos, arba tę vaitoja isztikti nelaimės žmonės? — suskambėjo isz minios atsakymai: tę „faituojasi“ du žmonės.... Minia isz keleto szimčių žmonių trokszte troszko pamatyti ir pasigerėti, kaip du žmonės skaldo viens kitam žandus.... Vidur minios buvo ir lietuviai.

Ant rytojaus iszpuolė darbininkų szventė — pirmoji geguzio diena, — kurią kitų szalių ir vietų darbininkai apvaiszczioja, kaip savo iszganymo dieną. Tai yra diena, kuri turi sujungti darbininkus į

vieną didelę galybę; tai yra netolymos pergalės szventė. O musų broliai — ar yra nors girdėję apie tą szventę? Slampinėjo jie tą dieną, kaip ir visada — viens isz darbo kits į darbą, neparodę nė mažiausio ženkle, kad tai yra darbininkų szventė.

Už tai tą dieną, kada kalnakasių delegatai apszaukė straiką, visas miestas brusdėte brusdėjo. Vaikszcziojo žmonės ir teip sav, vaikszcziojo po salionus ir... buvo labai linksmi, o salioninkai gyrėsi, kad nuo keleto metų nepamena tokio gero „biznio“, kaip tą dieną....

Ar jus mislyjate, darbininkai, kad tokiu keliu atsieksite ką gero? kad pagerisit savo buvį, duosit laimingesnę ateitį savo vaikams ir užsipelnysit prieš žmoniją? Tokiu keliu eina tik žmonės, kurie jieszko prapulties.

Jums gana turėti duonos ant tos valandos ir pasilinksminimo nors retai. Ir jus, kaip akloji gauja senovės Ryme, szukaujat: „duonos ir pinklionų!“ Pasilinksminimus jus patys atrandate, o duonos kąsnį numeta jums kasyklių karaliai, kurie nepakelia savo milijonų, sukrautų darbininkų prakaitu.

Sziądien visi laukiame didelio kalnakasių straike; tam straikui yra svarbios priezastys. Turtincziai skriaudžia darbininkus, matydami, kad juos lengva apgalėti, nes darbininkai nesilaiko vienybės. Nors szi sykį parodykime, kad mokame eiti isz vieno, kad neuztenka mums tik „duonos ir pinklionų“, kad mes norime sutverti sav geresnę ateitį.

Isz Amerikos.

Didelė nelaimė.

Parėjo žinios, kad pereitą sąvaitę ant salos Martinique nuo vulkaniszczų iszsiveržimų ir žemės drebėjimo nukentėjo

daugelis žmonių ir turto: miestas St. Pierr iszgriautas, o jo gyventojai, kurių skaitoma į 40 tukstanczių, beveik visi žuvo. Į tą tarpą buvo tę atplaukęs angliszczas garlaivis „Roddam“, kurį žemės ermyderiai daug sugadino, o 17 laivininkų rado galą. (Sala Martinique priguli prie Mažųjų Antillų salyno; ji guli netoli nuo Kubos į pietryczius; didumo ji turi 380 ketvirtainių mylių arba 244,090 akrų; gyventojų 1878m. priskaitė 162,861; toji sala priguli Prancuzijai; ant tos salos yra daug ugnikalnių arba vulkanų).

Numirė admirolas Sampson.

Anądien užbaigė gyvastį apszauktasis admirolas W. T. Sampson, kurs girdavosi, buk jis, o ne Schley, laimėjo pergalę ties Santiago 3 liepos 1898 m. ant ispanų, nors Sampson visai nė nematė to muszio. Ypatinga, kad tas žmogus, kurio amatu buvo lieti kitų kraują, pats numirė nuo užpludimo kraujo į smegenis.

Netairupi.

Nacijonaliszczas moterų susidraugavimas New Yorke pakėlė prieš prezidentą Roosevelt protestą, peikdamas jį, kad važinėjo su paczia geležinkeliu nedėldienų; teipgi iszbarė Anglijos karalių Edwardą už tai, kad szventą dieną jis atsilankė ant koncerto. Ar tos moters žino, kad tukstancziai darbininkų rausiasi po kalnų vidurius ir kasa Amerikos karaliams anglį, idant iszmaitinti savo szejmynas nežiurėdami nė didžiausių szvenčių?

Katalikų skaitlius.

Pagal suraszą, Suvien. Valstijose yra 10,976,757 katalikai 87 diecezijose; didžiausias jų skaitlius New Yorke diecezijoje (1,200,000), paskui Bostono — 650,000, Chicago — 800,000, Philadelphijos — 465,000, Hartfordo — 270,000,

Scranton — 150,000.

Nebutų tai Amerika.

Mieste Syracuse, N. Y. du perkupcziai pardavinėja žmonėms „amžinai žydinczius“ augmenis, kuriuos vadina ispaniszczai „Siempre viva resurrection“ ir sako, jie paeinant nuo pranaszo Jesajah'o. Žmonės per viens kitą perka juos; policija iszrado, kad tie augmens yra ne kas kitas, kaip auganti Texase „drug-žolė“.

Ne foreigner'ių civilizacija.

Senate eina tardymas apie nežmoniszczą kankinimą pili-piniečių, kurio yra dasileidę Amerikos oficerai. Netikėtai senatorius Pritchard (republikonas) isz North Carolina apskelbė 2 geguzio senate, kad czia Amerikoje atsitinka dar baisnesni dalykai, negu „gydimas vandeniu“: South Carolina valstijoje praktikuoja „gydymą smiltimis“; tę yra ypatinga organizacija, po vardu „Red Shirt“ (raudoni marskiniai), kurios sąnariai, pagavę negra, kurį laiko už „praskaltusį“, teip ilgai gruda veidu į smiltis, iki nelaimingasis neiszleidžia paskutinio kvapo.

Vėl prieš ateivius.

Reprezentantų bute 1 geguzio Shattuc varė tolyn klausymą apie suvaržymą ateivystės. Jis sako, jog Amerikai yra pavojingas toks didelis ateivių priplaukimas; nuo 1890 m. atėjo penki milijonai, o kasmet atplaukia po 600 tukstanczių. Ateiviai, girdi, pagadysią uzdarbius czionykszties darbininkams; algos už darbą nupulsią, gyvenimo budas ir civilizacija krisią žemyn. Shattuc mato ypatingą pavojų tame, kad praszaliecziai apsigyvena pervis dideliuose pramonės centruose. Kalbėdams abelnai apie darbininkų klausymą, Shattuc iszsitarė, jog prietikiiai tarp kapitalo ir darbo vis eina geryn. (Kur gi ne: tą pa-

rodė angliakasyklių kompanijos kalnakasiam paskutinėse dienose).

N u m i r ė

a r k i v y s k u p a s .

New Yorke, 5 gegužio, numirė arkivyskupas M. A. Corrigan, 62 metų amžiaus, paleidęs iš po savo globos apie 1200 tukstanczių avelių. Dideliu jo nuopelnu buvo pastatymas seminarijos Dunwoodie, bet dar didesniu ekskomunikacija kunigo P. Dr. McGlynn'o už tai, kas szits pastarasis platino ir gynė garsingo ekonomisto Henry George'o mokslą. Mat, Henry George, apart kitų dalykų, troszko, kad būtų įvestas toks įstatymas: darbininkui turi būti pripažinta 8 valandos dienos darbo, 8 valandos atsilsiu ir savo reikalams ir 8 val. miegui. Arkivysk. Corrigan tvirtino, kad tai yra priešinga bažnyčios mokslui ir išspraszė Ryme ekskomunikaciją kun. McGlynn'ui. Tik tada, kada penki teologai Amerikos universitetų nusprendė, jog tokia ekonomizka doktrina nepriesztarauja bažnyčios įstatymams, reikėjo atszaukti ekskomunikaciją, ką neklaidingasis popiezius ir padarė. Bet į tą tarpą kun. McGlynn apleido szį svietą, kaipo prakeiktasis.

N a u j a t e i s y b ė .

Nuo kol New Yorko valstijoje įvedė naujus įstatymus prieš anarchizmą, jų vaisiai jau pasirodė. Jonas Most laikė susirinkime kalbą vokiszkoje kalboje; buvo tų tris detektyvai, iš kurių nė viens nė žodžio nesupranta vokiszka. Vienog, jie suaresztavo Most'ą už „anarchistiską“ kalbą.

N u m i r ė

r a s z t i n i n k a s .

Viens iš geriausių ir mylimiausių raszytojų pasakų Amerikoje, Bret Harte, numirė Anglijoje 5 gegužio; velionis gimė 1839 m., jannuose metuose apsigyveno Californijoje, kur buvo aukso jiesz-

kotojų, mokinioju, tarnavo prie ekspreso pasiuntmenei, paskui buvo zeceriu, vėliaus redaktorium, valdininku ir, ant galo, pasiszventė literatūrai.

D v i k a t ė s m a i s z e .

Apgavęs 147 tukstanczius darbininkų, Mark Hanna nupleszkėjo į Washingtoną pas Roosevelta, kad paklausti rodos, ką toliaus daryti. O Roosevelt nuduoda, kad jis pats rodos reikalauja. Mat, Mark Hanna nori izmesti Roosevelta iš balno ir pats nusipirkti prezidentystę ateinancziuos rinkimuose. Koks jau czia bus tarp jų dviejų per sutarimas!

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Baltimore, Md. 5 d. gegužio, Lietuvių Teatraliszka Dr. atloszė tragediją „Keistutis“. Susirinkusių buvo ne per daug, o tiems perstatymas patiko. Rods, koks tų Augustas, nera dęs nieko izzmingesnio, pradėjo žolių lapus mėti ant scenos; izz paraszų matyti buvo, kad jis izz anksto buvo į tai pasirengęs. Neliko nieko kito, kaip izzpraszyti jį izz salės.

Abelnai rolės buvo atliktos neblogiausiai, tik nekuriems stokavo tvirtesnio pramokimo savo rolių.

Geriausiai atliko: Keistutis, Aldona, Konradas, Vaidyla ir Butrimas.

Vidutiniszkai atliko: Jagaila, Prora Bilgenas, Kumonas, Tarnas ir Marė; tiktai pagal kitus, Marė buvo neatliepiančiose gadynei drapanose, be to ji tarpais kalbėjo per virsz pakeltu balsu.

Paskui: Biruta, Vaidila, ir Vytautis (Vytautui reikėjo pasisergėti nuo per ilgo cziupinėjimo nosies).

Menkiausiai buvo pramokęs savo rolę Albanas: jis nė nežinojo, kada iszeiti ant scenos.

V. Asiuklius.

E. St. Louis, Ill. Darbai sziuo kartu czia pasimažino; daugumas lietuvių, ką izz kitur atkeliavę, grįžta atgal, negavę atsakanczio darbo. Mirytys paskutiniame laike pasidaugino; neperseniai į trumpą laiką persiskyrė su sziuo svietu 3 lietuviai; vėl vienas lietuvis įgavo proto sumaiszimą, dėl ko turėjo būti nugabentas į beprotnamį. Gaila.

Lietuvys p. Juozas M. Soroczka, ką laiko saliuną po numeriu 471 Collinsville Ave., uzdėjo agenturą laivakorczių ir siuntimo pinigų į Lietuvą ir tt.; tai bus pirmas liet. agentas sziaame mieste, o kaip rodosi ir užsiėmimas jam seksis gerai, nes p. J. M. Soroczka, kaip žinoma, turi daugiau įtekmės ant vietinių lietuvių už visus liet. saliuninkus E. St. Louis'e, todėl žmonių su reikalais pas jį netruks. Velytina pasisekimo!

P. S. Jocis, ką laikė seniaus saliuną ant kertės Ohio Ave. ir 5-th str., jau neužilgio pastatys savo murinius namus.

Tautiszko krutėjimo nė negirdėtis; viskas teip sav laikosi, nes musiszkaiai užkurtę po senovei. Buvo užmanyta szįtą pradėti darius, bet niekam apie tai nesirupinant, viskas parėjo į užmirszimą.

Collinsvillės „Amerikos Lietuvių Susivienijimo Draugystė“ gyvuoja; jokių vaidų tarp sąnarių neatsiranda, nors prie jos priguli teip katalikai, kaip ir liuteronai: mat, tų dar nesiranda tokių tikėjimiszky karėivių, kaip kitur. Prasti Collinsvillės lietuviai geriaus prisilaiko vienybės, ne kaip tuli mūsų apszviestunai. Gal su laiku kadą įsigyves ir tautiszkas supratimas. J. J. R.

Thorp, Wis. Czionyksz cziai lietuviai szventė „orės“ szventę F. Mikolainio namuose, 27 balandžio. Buvo 5 kalbos; p. Maslaucko vaikas ir 2 mergaitės kiekvienas turėjo

po deklamaciją. Kalbų turinys buvo darbininkiszkas. P. Kurtinaitis stengėsi nurodyti, kad visoki straikai yra nereikalingi ir net blėdingi patiems darbininkams, nes straikavę kelis mėnesius, gaus po kokį deszimtuką ant dienos virszaus, o po nekurio laiko vėl numusza, ir vėl darbininkai turi straiukuoti kelis mėnesius. Geriausiai straiukuoti vienų–vieną dieną, tai yra rinkimų dienoje: braukszt, visi darbininkai sustraiukuoja, nebalsuodami už kapitalistus, tik už darbininkų tikieta. Tada ponai kapitalistai graudziai suszuktų: „na, kas czia?“

Po kalbų buvo gentiszki pietus, paskui dainavimai kiek kas mokėjo; toliausėjo visi į elką, kur uzdegė ugnį Perkunui dievaicziui. Tris kunigai graudeno minią, pagal mūsų sentėvių budą, tik gaila, kad žyniai ar krivės nebuvo gerai pasirengę. Ant galo, suszukę kelis kartus: „perkune dievaiti! nemuszk žemaitį, tik muszkie gudą, kaip szunį rudą!“ grįžo namon. Tai buvo parodyta pagal izzgalę, kaip mūsų sentėviai tikejo.

Parėjus į namus, atsibuvo T. M. D. susirinkimas; seni užsimokėjo ir 2 nauji prisiraszė. Buvo kalbėta apie Susivienijimą; visi izzreiszskė džiaugsmą, kad teip tarpiai auga be senoviszkos globos, bet prisiraszimą atidėjo iki po seimui, kad matyti, kaip Susivienijimas pasikreips toliaus.

Laikas bėgo nejutoms; izzmuszus 5 valandai vakare, visi nenoroms ruoszėsi namon, bet su atgaivinta szirdžia, ramus ir linksmi spudino į savo namelius. Svetis.

Waterbury, Conn. Buvo jau raszyta apie parengtą ant 13 balandžio susirinkimą, bet asz norėcziau dar parodyti czia nuopelnus dalyvavusių jame ypatų. Pirmiausiai padainavo mūsų lietuvaitės, po vado-

vyste p. Grajaucko: „Tu, Lietuva, tu, Dauguva”; dainavotos paczios merginos, ką buvo dainavusios kitą syk, kada Susiv. kuopa buvo parengus prakalbas. Tada mūsų kun. Saurusaitis atstatė jas nuo choro. Dainavo lietuvaitės: E. Valentanavyčiūtė, P. Valentanavyčiūtė, O. Kulbokiūtė, Al. Kulbokiūtė, D. Baranauckiūtė ir M. Stoczkiūtė. Pasibaigus dainoms, deklamavo eiles Paul. Overzocziūtė: „Szauksmų aidas”. Jai pabaigus, deklamavo M. Bendoraicziūtė: „Litvomanas”; toliaus, deklamavo M. Bendoraicziūtė. Paskui kalbėjo guodotina drė Želvienė, apie ką jau raszyta 17 num. Po prakalbų dainuota buvo „Vylija”, o paskui A. Valentanavyčiūtė deklamavo eiles: „Daina prascziokėlio, nemokancziio raszyti”; jai pabaigus, deklamavo M. Danisevycziūtė: „Jau slaviskos szalys isz miego pakilo”. Po deklamacijų, du lietuviskiki vaikucziai perstatė juokingą komediją: vaikas ir gaidys, kas labai visiems patiko; vaiko rolę atloszė Kulbokas, o gaidžio, — Baranauckas. Reikia pastatyti už didelį nuopelną, kaip lietuvaitėms, teip ir vaikucziams, kad jie czia gimę, o viską grynai lietuviskai atliko. Garbė jums, lietuvaitės, kaip ir jūsų tėveliams, kad savo vaikus pratina prie lietuvystės. Žmonių ant prakalbų buvo susirinę pusėtinai — apie 400. Kasztai apsimokėjo, o dar ir pelno atliko. Tai yra grynas pelnas be jokio vargo, be balių, nes su baliais daugiau yra vargo, o vieniems svetimtaucziams pelnas.

A. J. Povilaiika.

Brooklyn, N. Y. 6 d. balandžio, po trumpos ligos atsiskyrė su sziuo svietu Valerija Užupienė, po tėvų Gustaicziūtė, pergyvenus 23 m. am.; paliko dideliu nuliudime savo

vyrą su 13 mėnesių kudikiu. Velionė buvo iszminga moteriskė ir gera pati. Tegul buna lengva jai žemelė, po kuria ilsisi! *V. Martinaitis.*

Greenridge, Ill. Musų miestelyj yra kelios lietuviskos szeimynos, o apart jų, nemažas pavienių skaitlius. Reikia gailėtis, kad jie nenori gyveneti tarp savęs sutikime.

Darbai eina labai gerai; uždirba po \$45 ir \$50. Kad būtų pas žmones iszmintis, tai turėtų gražų gyvenimą; bet jie daugiau nieko nepažįsta, kaip tik su alve ar stikleliu broliautis. Apie skaitymą nėra ką nė kalbėti.

D. T. Michell.

Susivienijimo L. A. reikalai. Metine atskaita Susivienijimo Liet. Am.

Perkratęs S. L. A. centralizsko kasieriaus knygas ir sulygines su p. Uniko, kasos globėjo, atskaita, kuri paremta ant centralizskojo sekretoriaus knygu ir kvitų, asz atradau: visame ėmus, abi atskaitos susieina ir viena kitą iszteisina, iszskyrus tas smulkmenas, apie kurias centralizskasis sekretorius galėjo dar nežinoti. Iszguldau aiskiai:

1) Tarp įplaukimo pozicijų neparodyta \$35,98, kurie susirinko už iszpardavinėtas knygas: kasierius vedė tą atskaitą atskyrim, neįglausdamas jos į abelną Susivienijimo kasos atskaitą; priskaiczius tuos \$35,98 — Susivienijimo kasos įplaukimai isznesza \$3021,13.

2) Nebuvo įtraukta \$11,90 iszleidimų, kurie iszmokėti anksziaus, bet iszmokėjimo dokumentai buvo pristatyti tik praslinkus 2 d. gegužio; priskaiczius tuos \$11,90 — iszleidimų suma isznesza \$844,07.

3) Tokiu budu, tą dieną, 3 gegužio, kada esu daręs kasieriaus knygu reviziją, kasos

stovis apsireiskė szitomis skaitlinėmis: įplaukė nuo XVI seimo iki 3 gegužio tris tukstancziai dvidešimts viens doleris ir trylika centų (\$3021,13); iszmokėta isz viso asztuoni szimtai keturiasdeszimts keturi doleriai ir septyni centai (\$844,07); kasoje pasiliko gyvais pinigais du tukstancziai szimtas septynias deszimts septyni doleriai ir szeszi centai (\$2177,06).

4) Užbaigus peržiurėjimą knygu, įplaukė į kasą 3 gegužio dar \$8,50.

Jurgis Kazakevyczia,
Susiv. kasos globėjas.

Dėlko romiszki kuningai turi buti iszbraukti isz Susivienijimo?

„Vienybes” Redakcija daigirdusi apie užmanimą nekurijų delegatų, iszrinktų ant ateinancziio Seimo: „idant iszbraukti romiszkus kunigus isz Susivienijimo”, ir neapdumojusi svarbumo to užmanimo, sztai kokį iszdave nusprendimą, straipsnyje „Lietuviu vienybės reikaluose”, Numeryj 17.

„Iszskyrimas kuningu nuo tiesos priguleti į Susivienijimą yra tai baksztymas bevardžiu pirsztu į tuszczią orą.... Teip padaręs, Susivienijimas.... iszsižadetu tiesos vadinoti savę tautiszku, o turetu prasiminti anti-kuninginiu, anti-rymiszku, anti-milukiniu, anti-kaupiniu”.

Kaip raszejus szių žodžių mažai yra apsipažinęs su tautiszku klausimu ir politika romiszku kuningu, tai geriausiai parodo tai, kad jis užmirszo jog ant praejusio Seimo Wilkes-Barre'yje ne kas kitas „iszbrauke visus tautiecius isz Susivienijimo Lietuvių ir ju kasą paglemže, kaip tikt romiszki kuningai su pagelbatoikių delegatų, kurie tie pažinojo mierius popieziaus Italijono, nuo kurio mus kuningai priklauso, kiek raszejus to

straipsnio iszmano tautiszką politiką.

Visi skaitytojai „Vienybes” atsimena jog nuo pradzios užsimezgimo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, kuningai per intrigas iszbraukinejo visus prakilnesnius tautiecius isz Susivienijimo, kaip—va D—rą Szliupą, Andžiulaitį ir kitus; o Susivienijimas buvo mainomas isz tautiszko į katalikiszką — tai vėl isz katalikiszko į tautiszka katalikiszką — pagaliaus pavirto į rymiszkaikatalikiszką.

Klausimas: dėlko apginejas tiesų lietuviszku kuningu nemato kad jie iszsižadėję yra tautystes? Dėlko iki sziol nepaklause jų, ar jie nores kuomet buti tautieciais? Ar apginejas iki sziol nedazinojo kad kuningai Lietuvoje ir Amerikoje aiskiai ir vieszai paraszė yra: (Tevynes Sargas N. 12 1900 m.).

„Mes, politikiszką Lietuvos neprigulmystę skaitome už tuszczią svajonę ir priesz aną, iszreiksztą neva Lietuviskos Social-Demokratiszkos partijos iszleidziamose knygelėse atvirai protesto jame. Sargieciai, (kuningai)osu jais visa konservativiszka lyg kaulų smagenų Lietuva, pripažinstu Rossijos Ciesorių už tikrą savo valdoną; nuo Rossijos nesirupina skirtis, tik reikalauja ir reikalau godojimo mūsų tautystes ir katalikystes”.

Czia žodis „tautyste” matomai panaudotas yra dėl apmo nyjimo žmonių nemislijanczių, nes virsziaus sakidami jog „Rossijos Ciesorių pripažinstu už tikrą valdoną”, jau iszsižadėjo savo tautystes. Tą faktą patvirtina ne reti paveiksłai besielgenczių kape lionų ir prabaszczių, kurie iszkalose ir bažnycziose mokina vaikus poterių maskoliszkoje kalboje. Nors vaikai, o ir žmones buntavojasi, vienok kuningai ne nori pasitraukti

nuo savo vietų, ir nesiliauja mokinę maskolizškai. Tokią pat varo politiką ir Lenkijoje rymiszki kuningai.

Kas nežino, jog kiekvienas jaunikaitis, prikalbintas eiti į kuningus, daro priesiegą paklusnumo savo vyskupui; o vyskupas prisiekia popiežiui Italijonui visame jo klausyti. Jis prisiekia teip-gi ir Carui, jog prieš jo valdžią nesiprieszins, bet klausis jo isz palepimo popiežiaus. Tai gi butu didžiausiu apsirykimu tiketi, kad kuningai gali buti tautieciais tada, kada caras isz visų pusių naikina mus tautystę. Jauni Lietuviai, nepažindami reikalų tautos, eidami į kuningus, nežino jog dėl geros duonos reikes iszsižadeti tautystes. Siki apvilkti vergijos drapanomis, jau nebgales jų pamesti, nors geistu likti tautieciais, valdžia caro ir priesiega vyskupui nepavelis. Kas carui ir vyskupui pasiprieszintu, tuo jaus liktu nuo vietos atstatitas, iszkiaiktas ir Siberijoje priedaczku užkinkitas. O kad kuningų tautiecių nesiranda Lietuvoje ir Lietuviai Amerikoje nesutvere dar lietuviskos tautiszkos bažnyczios, anot vaideliotų su Krive-Krivaičiais — tai ir Susivienijimas tautiszkas negali palikti konstitucijoje atvirų vartų dėl visokių svetimų despotiszkų agentų, troksztanczių dėl geros duonos pardavimo lietuvestes.

Jai-gu Lietuviai sutvertu sav kokią lietuviszką bažnyczę, tada tik Konstitucija gali pavialyti kuningams priguleti prie tautiszko Susivienijimo. Daleizdami agentams Italijono gaspadorauti Lietuvoje susilaukeme to, kad mus tamsi broliai nei rymiszko dievo jau savo kalboje garbinti nebgali. Pavialydamis rymiszkiems kuningams isiskverbti į Susivienijimo eiles, susilauksime to, ką Makaras, Rusinų kuningas isz MtCarmel, isz lupų kun.

Miluko girdėjo: „kad mes ir Amerikoje turime caro klausyti“.

Bet apie tai tamsi žmones niekuomet nemislįja, o apszviestesni raszejai bijosi pažiureti drąsiai į tautiszkus reikalus. Laukdamas vietos tautiszkame Susivienijime, lieku pirmu lietuviszku tautiszku kuningu Amerikoje.

V. Dembskis.

Nuo Redakcijos. Padavę virszui isztisą kun. V. Dembskio atsiliepiamą Susivien. reikaluose, turime pasakyti nuo savęs nors keletą žodžių.

Kun. V. Dembskis, pradėdamas savo atsiliepiamą, ironiszkai kalba apie keno „iszmanymą“ ir nori, kad jo paties iszmanymą, ant nieko neparemtą, kiti priimtų su szventu įkvėpimu.

Visi esame pagyvenę, sziek tiek patyrę ir truputį pasimokinę, idant ir patiems svarstyti tulus dalykus. Ir nėjoki kun. Dembskio iszvadžiojimais nepertikrįs, jog yra tokia baisi atskirtis tarp szejp lietuvių ir lietuvių — kunigo.

Kun. V. Dembskis paduoda, kaip pamatą savo iszvadžiojimams, „Tėvynės Sargo“ iszpažinimą ir kun. A. Miluko pasisakymą, jog jis ir Amerikoje pripažįstas ant savęs carą. Kun. Dembskis užmirso, kad kun. A. Milukas, apart to tuszczio kalbėjimo, varė daug blogesnį darbą: jis czia ant vietos sėdavo vaidus tarp paczių lietuvių. Ar paskutinėji rolė kun. V. Dembskiui labiaus patinka?

O szejp ar teip, — negalima apkaltinti visą luomą už pavienių ypatų darbus. Kaip sako „Lietuva“ (19 num.): „Tautiszka organizacija negali skirstyti tautos vaikų ir vienus prie savę priglausti, kitus gi iszkirti dėl luomos, į kokią jie priguli; tautiszka organizacija, jeigu nori užsipelnyti ant tikrai tautiszko vardo, pri-

valo priimti visus lietuvius“.

Kun. V. Dembskis nori sugražinti sav kunigystę, kada, kaip jam rodosi, bus ant ko... kunigauti. Susivienijimui esant varguose, kun. Dembskis nē pirszto nepajudino, idant pagelbėti jį, o sziądien jis nori iszganyti Susivien., tapęs „tautiszku“ kunigu.

Jei Susivienijimas norės buti visada tautiszku — tai jis nē griaus, nē tvers bažnyczių.

Taisyti yra iszmingesnis darbas, negu ardyti. Bet ir taisyti ir ardyti vienaip reikalinga iszmintis. Kun. V. Dembskis, be abejonės, zino Kar. Markso iszsitarimą: „iszmintis buvo visada; bet ne visada iszmingoje formoje“.

Pereitam „Vien.“ num. p. Susivienijimo sekretorius prajautė didelę teisybę, pabraukęs szituos žodžius:

„Kas kenkė Susivienijimo kilimui ir praturtimui“.

Kenkė mums per kiaurus szeszioliką metų vienpusiavimas; kenkė tas dalykas, jog nebuvo gero noro tarnauti tautai, o ne sav; kenkė vadovavimas, kurs visame pildė tik savo siekius. Ar galėjo buti gilesnė priezastis suardymui Lietuvių Susivienijimo, kaip „iszmetimas“ isz to Susivienijimo draugų: J. Tareilos ir M. J. Damijonaiczio už tai, kad jie patys, ar jų pažvilgiai arba darbai nepatiko Susivienijimo vadovams?

Istorija turi mokinti, ir vesti ant gero kelio, o ne klaidinti žmones. Apie Susivienijimo suskylimą galima sziądien kalbėti tik kaip apie istoriszką atminimą, kuris jau yra užsipelnęs savo pavadinimą — po teisybei neužvydėtiną.

Ar mes teipgi norėtume ir turėtume užsipelnyti tokią garbę, kokią užsipelnė ant peireito seimo tulos ypatos, kurių vardai zinomi? Visur ir visada noras pastoti „abjectorium“ — yra negeras noras.

Už ilgą Susivienijimo skur-

dimą ir jo suirimą kalti ne kunigai abelnai, bet toks davadas, kurį nekurie stengiasi įvesti ir į tautiszkąjį Susivienijimą.

Pasarga. Tulam skaitliuje ekzemplierių 19 „Vienybės“ num., ant 226 pusl., buvo perapsirikimą atspausta Redakcijos patėmyjime: „tie 88 sąnariai“; turi buti: „nekurie sąnariai“. P. sekretorius vienoje vietoje sako, kad „iszbrauktųjų tarpe pažymėti ir persikėlę į kitas kuopas“; isz to aiszku, kad apart tokių, buvo dar iszbraukti ir dėl kitokių priezasczių — ko p. sekretorius neparodė. Visuomenei reikia žinoti visas permainas tarp sąnarių ir tų permainų priezastis. Tą tik turėjome ant mislies, sakydami, jog iszbraukimas sąnarių ne visuose atsitikimuose turi buti pavestas vienų-vienam sekretoriui.

Redakcija.

Susivienijimo L. A. delegatams.

Keliaujanti S. L. A. delegatai į XVII Seimą Bostonan, isz Pensylvanijos Val. geriaus, kad pirktųsi tikieta tik į Jersey City, N. J. ant Pensylvanijos kelio, ir nukeliavę į Jersey City, tuojau gali rasti netoli nuo dypo S. L. A. sąnario Pijuszo Kaczergio Hotelį, isz kur p. Kaczergis pakreips keliaujančius ant dypo į Bostoną, arba galės keliauti į tų vandeniū, ir bus be mažiausios turbacijos. P. Kaczergio adresas: 200 Warren str. Jersey City, N. J.

Teiksis iszkeliaut ant seimo panedėlyj isz anksto, nes Bostonas nuo Jersey City ar New Yorko yra dar toli, tai kad po pietų jau galima butų buti ant vietos, ir tokiu budu galėsime paskirtam laike pradėti utarninko rytą, 20 d. Geužio, XVII Seimą.

Keliaujant sustoti pas Kaczergį yra gerai vėl dėlto: susivaziavus delegatams į tų, ramesnė bus draugėje kelionė ik Boston, Mass. T. Astramskas.

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Glen Lyon ir Wanamie, 24k.
Petras Lietuvinikas
Felistina Lietuvinikienė
Antanas Szarkauckas
Rhone, Pa. 44 kuop.
Juozas Pacenka
Antanas Kliuczinskas
Bridgeport, Conn. 51 kuop.
Marė Bindokienė
Jonas Bindokas
Kazimieras Bindokas.

Stovis kasos Susiv. L. A.

Kuopos užsimokėjo:

2 Forest City, Pa.	\$2,00
3 Elizabeth, N. J.	-50
38 Brooklyn, N. Y.	5,00
54 Nashua, N. H.	38,00
30 Pittston, Pa.	2,00
36 Wilkes-Barre, Pa.	1,00
15 Pittston, Pa., Blaivinai.	1,00
Buvo \$2,993,65	
Viso \$3043,15	
Kasier. T. Pauksztis.	

Paaiskinimas.

Ruskin College, Trenton, Mo.

18 numeryj „Vienybės“, po antgalviu „Norintiems ir norinciams pasimokinti“, ne viskas aiškiai pasakyta, kad prie \$125 ir 5 val. darbo, arba prie \$100 ir 4 val., reikia prisikaityti ištiesą darbą laike vakacijos (pustreczio mėnesio). Kad kiekvienam butų aišku, pasakysiu teip: įmokėjims \$125 neduoda nieko daugiau, kaip tik užtikrina darbą po 5 valandas ant dienos, po 10 centų už valandą, laike 4 metų; įmokėjimas \$100 užtikrina darbą po 4 val. ant dienos, 10 centų už val., laike 4 m. Esant pakaktinai darbo, įmokėjęs \$100 gali dirbti po 5 val. ant dienos, arba ir daugiau, jei nori. Iš uždarbio turi apmokėti visus kasztus, teip: už mokslą, maistą ir kambarį \$3 ant savaitės; už knygas, žiburį, apskalbinimą ir szildymą kambario žiemos laike, turi užmo-

kėti atskyrum.

Dirbant pusę dienos, ne kiek tegalima iszmokti, o mokinimasis tokiose sąlygose yra skurdus ir reikalaujantis pasiszventimo. Tacziaus, kadangi, isz malonės netikusio szios dienos draugijos surėdymo, vargšui (beturčiui) visur durys uždarytos, visur sziaurės vėjas į akis jam puczia, tad jis turi ir szitas sąlygas vadinti gera proga ir net laime.

I. J. Grieszius.

Statistikos trupinys.

Pirmu syk Rusijoje suskai-
tė gyventojus, priimtu apszvie-
stose szalyse budu, 1897 m.,
gruodzio mėnesyje. Buvo su-
rinkta tokia daugybė statis-
tiskos medegos, jog suvesti
rezultatus reikia ilgų metų.
Neseniai tik sudavadyjo Vil-
niaus gubernijos statistiką, isz
kurios pasirodo, jog toje gu-
bernijoje isz viso gyventojų
buta 1,589,393.

Pagal kalbas, tas skaitlius
skirstosi sziteip: lietuviszkai
kalbanczių 279,694, žemaitisz-
kai 157, latviszkai 471, len-
kiszkai 129,651, gudiszkai
(bielorusiszkai) 891,771, ru-
siszkai 78,562, malorusiszkai
912, vokiszkai 2,915, cigonisz-
kai 182, totoriszkai 1,969 ir
zydiszkai 202,638.

Nėra abejonės, kad di-
delė daugybė lietuvių yra pa-
sidavę kalbancziais lenkiszkai,
o dar daugiau — gudiszkai
(bielorusiszkai). Szeip, net
rusiszkosios valdzios statistika
pripazįsta, kad Vilniaus gu-
bernijoje beveik pusė gyven-
tojų — 48% — lietuviai. Tai-
gi lietuvių skaitlius turėtų
iszneszti tē apie 762,000; tuo-
tarpu lietuviszkai kalbanczių-
jų priskaityta tik 279,694, tai-
gi 18%: *pusė milijono lietuvių
Vilniaus gubernijoje yra isz-
siazadėję savo kalbos.* Nemaža
jų dalis, gal, dar moka lietu-
viszkai, bet gėdisi savo kalbos
ir prie jos neprisipažįsta. Isz

kitos pusės, skaitliuotojai, ku-
rie rinko žinias (tankiausiai
vietiniai valdininkai — rusai),
be abejonės, primetė lietuviams
svetimas kalbas priesz jų pa-
czių norą.

Szeip ar teip, liudni tai da-
lykai. Kronikierius Petras
Kamaracėnas, raszydams apie
Lietuvą 1413 m., paduoda, kad
apkriksztytų Lietuvoje stab-
meldzių (tai yra lietuvių ir
žemaiczių) skaitlius iszneszė
5,635,000. Yra tai, kaip ant
anų gadynių, labai didelis
skaitlius. Normaliszkai be-
siplėtodama, lietuviszkoji kal-
ba butų galėjus sziądien turėti
deszintis milijonų vartojan-
czių ją. Sulyginkim rusisz-
kają kalbą: 1500 met. rusisz-
kai kalbėjo tik 3 mil. žmonių,
1800 m. jau 30 mil., o 1900 m.
net 67 mil.; sulaukus 2000 m.,
kaip apskaito, rusiszkai kal-
bėsia 233 mil. Teip yra ir su
kitomis tautomis, kurios dziau
gėsi politiszka savistovyste.

Baigiantės tam szimtmeziui
(15-am), kuriame tik apkrik-
sztyta 5,635,000 lietuvių (be
abejonės, buvo nemažai se-
niaus kriksztytų), angliszkai
kalbėjo vos 4 milijonai žmo-
nių; į galą 16 amžio kalbėjo
jau 20 mil.; sziądiegi anglisz-
kai kalba 133 mil.; spēja, kad
iszsibaigus 20-am amžiui, ang-
liszką kalbą vartos 640 mili-
jonų žmonių.

Skirstant Vilniaus guberni-
jos gyventojus pagal tikėjimą,
isz suraszus, iszpuola: 935,031
katalikas ir 415,208 pravoslai.
Katalikiszką tikėjimą iszpažįs-
ta: 279,694 lietuviai, 129,651
lenkas, o likusieji 525,686 ka-
talikai — tai bielorusai(?). Pra-
voslaviszką tikėjimą iszpažįsta
78,562 rusai ir 336,946 bielo-
rusai ir isz kitų tautų po tru-
putį.

Psykologija.

(Žiur. 19 num.)

Hallucinacijoje suvis nėra
pakurstymo: czia protiszkas

paveikslas yra sutvertas ir sav-
perstatytas paties proto. Nor-
maliszkame gyvenime labai
retai halliucinacijos nusiduo-
da. Czia paduodu tikrą atsi-
tikimą: žmogus, 45 metų am-
žiaus, be sentimentų, neturin-
tis paszalinų rupesczių, stro-
pus prekėjas. Vieną rytą ėjo
miszku, rodydamas darbinin-
kams, kuriuos medzius kirsti,
kokio ilgio supiaustyti, kur
sukrauti juos ir teip toliaus;
pacziame darbo smagume isz-
girdo dukters balsą, szaukian-
tį: „tėvai! eiksz, gelbėk ma-
nę!“ Staiga pabalo, ką darbi-
ninkai patėmyjo, tacziaus ne-
žinojo priezasties. Pametęs
darbą, sugrižo namon, kur isz
baisaus sujudimo turėjo atsi-
gulti; pati, kuri niekados ne-
matė jį ligotą, paszaukė gydy-
toją, kuriam jis iszpasakojo
ypatingą atsitikimą; po kelių
valandėlių ateina nuo dukters
(kuri vaiszėse buvo) telegra-
ma, kad apsirusi tyfusu, ir
praszo tėvo kuo veikiausiai
pributi pas savę. Tai padarė
ir patyrė, kad nuo ryto klejo-
dama, vienval tėvą szaukė, tai-
gi nuo tos valandos, kurioje
jis iszgirdo jos balsą, girioje
budamas.

Tokios halliucinacijos retai
atitinkamos tarp sveikų ypa-
tų, bet labai tankiai jas patė-
myji beprocziuose. Kaip ir
vylingi pajautimai, jie visuose
pajautimuose apsiweiszka.

Tankiausiai halliucinacijos
nusiduooda — girdėjimo, antra
— matymo, treczia — skonio,
ketvirta — dalytėjimo ir su-
vuodimo pajautimuose; ta eilė
matoma tarp beproczių. Kiti
tvirtina, kad protinguose ma-
tymo halliucinacija esti tan-
kesnė už kitas.

Girdėjimo halliucinacijoje
tankiausiai girdima kalba; pa-
prastai girdi paliepinimus, ku-
met jie esti pavojingi; ne vie-
nas savę arba kitą nužudo,
klausydamas tokių nebutų pa-
liepinų. Yra tokių ypatų,
kurios suvis nieko neveiks, ne-

pasirodavyję su svajonių su-tverta ypata, kurios klausia ir gavę atsakymą, tvirtai jo laikosi, nežiurint, koks jis būtų: ar užsilaikyti nuo maisto, savo kuną kankinti, papildyti žu-dystę, — vis tai atlikti izsti-kimai.

Tos halliucinacijos tankiai kurčiuose žmonėse patėmyja mos. Tarp matymo halliuci-nacijų, tankiausiai matomi gy-miai, kartais baisus; kartais net epilepsiją isz baimės gau-na tie, kurie mato; kad tame akis nekalta, liudyja faktas, jog ir neregiai, kurių matymo nervai suvytę ir jausmo negali priimti, teipgi turi panaszias halliucinacijas.

Skonio halliucinacijos yra svarbios, nes beprociaiai tan-kiai tvirtina, kad jų maistas esąs užnuodytas, ir nevalgo suvis: jų prote sujungta mis-lis, kad kas kėsinasi ant jų gyvasties.

Suvuodimo halliucinacijos yra smagios ir nesmagios, tan-kiaus nesmagios, kurios kyla arba isz sužeidimo smegenų arba ligos to jausmo organų. Valia sužeidimas smilkinių gali buti priezastimi suvuodi-mo halliucinacijos, nes tę yra suvuodimo centras smegenyse. Smagios vuodimo hal-liucinacijos yra suvuodimas kvietkų arba yvairių padirbtų kvėpalų.

Tarp dalytėjimo halliucina-cijų galima paskaityti papras-tus, organiziskus ir raumeni-nius pajautimus.

Nekurie beprociaiai guodžia-si skausmu, kuris vien jų mis-lyje yra. Nuliudusi (hypo-chondriką) žmogų visi pažįsta-me. Kartais halliucinacija rodosi esanti vylingu pajauti-mu, kuomet žmogus jaučia, kad jo kunas persikeitęs į ki-tokį daigtą, taigi sukietėjęs į medį arba stiklą.

Halliucinacijos ir vylingi pajautimai protinguose žmo-nėse įvyksta nuo svaiginančių

gėrymų, kuomet regėjimo ap-sivylimas tankiausiai atsitaiko. Opijus, belladonna ir cannabis indicus įkunyja tokią pat veik-mę. Retai matome daugiau kaip vieno pajautimo halliuc-inaciją toje pacioje ypatoje.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Naujos knygos.

— *Albumas lietuviškos pa-rodos Paryžiuje, 1900 metuo-se. Išleistas kaštais Liet. Pa-ryžiaus parodos fondo, 1902m. Tekstą rašė kn. J. Žilinskis. Plymouth, Pa. Spauda „Vienybės Lietuvinkų“ 1902 metuos.*

Czia yra patilpę viskas, kas illiustruoja abelnai Paryžiaus, o ypatingai lietuviszką parodą: 1) panorama visasvietinės pa-rodos Paryžiuje, 2) planas Pa-ryžiaus parodos, 3) inėjimas į palocių Trocadero, kur patil-po mūsų paroda, 4) planas lie-tuviszko skyriaus, 5) iszveisda lietuviszkos grinczios isz tolo, 6) iszveisda lietuviszkos grin-czios isz arti; 7) ukininkiszki padarai etc., 8) iszdarbiai ir paveikslai isz Prusų Lietuvos.

Paaiszkinantis apraszymas sustatytas gana placziai ir vi-sai užganėdinancziai; to teksto yra 11 didelių puslapių.

Tas albumas, kad ir nedide-lis, užsipelno buti papuoszimu kiekvieno lietuviszko namo.

Izgama. Drama II-se ak-tuose. Paraszė J. S. Pitts-burg, Pa, 1901 m., 23 pusl.

Szitoji knygutė atspaudinta dar 1901 m., bet nežinia kodėl ji nepasirodė visuomenei. Tu-rinys labai akyvas ir perstaty-ti tą dramą ant scenos — visai tiktų.

Autorius iszguldo, kaip kai-mieczio vaikas, iszėjęs į pralo-tus, iszszizada savo giminių, se-nos savo motinos, skęstanczios varguose, ir — savo tautos. Savo seserį iszaugino į „panai-tę“ ir spiria ją isztekėti už prasilatravusio lenkiszko pono

Naktibaldinskio, dėlto, kad tas yra „hrabia“. Mergina spiriasi priesz tai ir, ant galo, po yvairių kliuczių atranda liuosą kelią susivienijimui su numylėtu savo kaimynu.

Excursion.

Isz Plymouth'o į St. Paul, Minn., D. L. & W. gelezinke-lio kompanija parduoda tikie-tus nuo 17 iki 19 geguzio mėn., tikietai geri iki 29 to pat mėn., prisiėjus reikalui ir meldziant kompanijos, permains tikieta gerą iki 30 birzelio. Prekės tikiety į tę ir atgal \$33,70.

Isz Plymouth'o į Harrisbur-g'ą, ta pati kompanija parduo-da tikietus nuo 15 iki 21 ge-guzio, tikietai geri iki 2 birže-lio. Tikietai į tę ir atgal \$3,44.

Susirinkimai.

Wilkes-Barre, Pa. Susivien. L. A. kuopos susirinkimas 25 geguzio, Kunco salėje, 88 E. Market str.; pradžia 4:30 val. po piet. Užkviecziamė visus gerus tautieczius, kuriems ru-pi tėvynė Lietuva ir Susivie-nyjimo reikalai, susirinkti pa-skirtą laiką. Kalbą sakys dr. J. Szliupas. *Komitetas.*

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo pusbrolių: Juozo ir Jono Miežutavyczių, kurie paeina isz Kauno gub., Betygalos par., kaimo Palie-pių. Jie patys, ar kas kitas teiks isz atsizsaukti per laik-rasztį. Turiu svarbų reikalą.

Jonas Miežutavyczius,

Saint Coburg, str.

S.S. Glasgow, Scotland.

Pajieszkau savo pusbrolio Antano Skuczo, pirm 3 metų gavau nuo jo laiszką isz Chi-cago, Ill., jis paeina isz Suv. gub., Senapilės pav., kaimo mauruczių. Jis pats, arba tau-tiecziai malonėkite praneszti.

A. Beneszunas,

16 Baltimor str.

Wilkes-Barre, Pa.

Kas

atsiūs į „Vienybės“ redakciją nesuveltą 10 „Vien.“ numerį 1902 m., galės pasirinkti isz kataliogo ir gaus už dyką kny-gutę 10 centų vertės.

Balius!!

Isz priezasties Susiv. L. A. XVII Seimo. Rengiamas ant 20 geguzio vakare, svetainėje TURN HALL, 29 Middlesex str. Draugystės su pilna pa-roda iszeis isz svetainės 318 Broadway ir marszuos paskir-tomis gatvėmis į Bostoną. Nu-ėjus į virszminėtą svetainę, pirmiausiai prasidės prakal-bos, paskui balius nuo 8 val. ir trauksis iki 3 val. ryto, Bos-tonieczius ir visus isz aplinki-nės praszom konoskaitlingiau-siai susirinkti, nes bus geras pasilinksminimas. Yra paim-ta gera muzika. Įzenga ant baliaus: vyrams 75 c., mote-rims 25 ct. 21 geguzio vakare losztas bus Lietuviszkas Pir-mas Bostone Teatras „Ameri-ka Pirtyje“. Tarp aktų bus dainuotos dainos: „Sugrižk“, „Viena daili mergele“ ir „Te-gyvuoja mus tauta!“ Dainuos So. Bostono atgijusi Giesmi-ninkų Draugystė „Byrutos Kanklės“. Sėdimos vietos teatre: 75 c., 50 c., 35 c. ir 25 c. Užpraszom konoskaitlingiau-siai susirinkti, nes tie du va-karai bus isz linksmiausių Bostone.

Komitetas Seimo rengėjų.

Padėkavonė

p. Alb. Grablauskui.

Asz, Juozas Stankevyczius, szirdingai dėkavoju už teip gerus vaistus — trejanką, ku-rią esu gavęs nuo jusų. Pada-ręs teip, kaip paraszyta, persi-tikrinau, jog tai labai geras vaistas, kuris sustiprina žmo-gaus pajiegas. Už tai siuncziu Jums gražų acziu ir velyju broliams-lietuviams parsikvie-sti tos trejankos.

J. Stankevyczius,

568 H. Ave.

Chicago, Ill.

Isz visur.

Rymo popiezius naujoje enciklikoje vienur iszsitarė, kad bažnyčia niekad nesieks į tai, idant isznaikinti skirtybę tarp luomų, nes, esą, „gamta regimai reikalauja tos skirtybės“. Kitoje vietoje pasakya: „prasiplatino dabar ta nelemtoji liuosybė, kuri pagimdė socializmą ir anarchizmą“.

Karizskas Italijos ministras Ponza di san Martino sžadėsi dvikovoje su generolu Ruggio už kokį tų nesutikimą; ministras sužeistas. Tai tikra „italiszka žaislė“.

Norvegijoje labai didinasi iszeivystė į Ameriką; sziuos 1902 m. rengiasi iszkeliauti apie trisdeszimts tukstanciu žmonių.

Amerikos kompanijos apėmė visas anglies rinkas Szveicarijoje; teip-gi amerikiečiai praszalino isz tų angliszkus plieninius dirbinius ir apautuvus, o pardavinėja savo.

Portugalijoje verda dideli sumiszimai; valdzia bijosi, kad kariumenė nestotų po žmonių pusei; dėlto atėmė ginklus ir sžadykles nuo 7 pėstininkų pulko, kuris stovi mieste Oporto.

Persenęs Austrijos ciesorius Franz Joseph parodė, ant kiek jis prieszingas tiems protincziams, kurie užsipelnė žmonijos meilę ir guodoną apskritam sviete. Czekiszkoji dailos ir mokslų akademija padavė suraszą tų ypatų, kurias ji geistų iszkelti į garbinguosius savo sąnarius; tų ypatų skaitliuje buvo ir Levo Tolstoj'aus vardas. Padavus tą suraszą ciesoriaus užtvirtinimui, Tolstojaus vardas tapo iszbrauktas, o visoki szunvuodegaujantie jie mokslincziai apturėjo „garbės sąnarių“ titulus.

Kur musu iszganymas?

P. Daujotas.

(Tąsa.)

Abelnai, dabar labiaus pastebėti galima diferenciaciją tarp gaspadoriaus ir berno, — skirtumas kur-kas didesnis...

Nykstant senoviškai savistovei ukei, kada kiekviena ukė visą-ką pati sav prirengdavo ko reikia, — kyla pramonė, kyla kelis syk greičiaus, negu skaitlius gyventojų (br. 10, A.). Prie to, kaip matyti iš statistikos, auga didesniejie pabrikai, nes už paskutinius trejus metus priaugimas skaitliaus darbininkų keturis sykius didesnis už pabrikų priaugimą.

Skaitlius pabrikų darbininkų auga baisiai greitai. Absoliutiszki skaitliai nedideli, bet relatyviški pastebėtini.

Savo keliu zengia pirmyn ir amatininkystė, vienog pustrečio sykio palengviaus, negu pramonė.

Pabrikų darbininkų turime 8,000 žmonių, amatininkų samdininkų 32,000, arba miesto proletarijų, turime apie 40,000 žmonių, kurie padaro apie 20% (penktą dalį) visų miesto gyventojų¹⁾. Proletarijų turi buti daugiau, nes čia nepriskaityti pirklystės darbininkai, ypatiški tarnai ir tarnaitės, menki valdininkai (čioninkai), o amatininkų iš 38,000 atmesta 6,000 ant meistrų, ant gaspadorių, nors tas skaitlius butų per didelis.

Iki sziol tautiškas musų judėjimas buvo paremtas ant turtingesniųjų sodiečių-ukininkų, nes dvarponiai daro lenkišką gaivalą; miestiečiai iki šiol teip-pat prie to gaivalo prigulėjo. O paskutiniuose laikuose matome jau atbundant ir miestiečius, bet iš tikrųjų kruta-juda tik žemesnysis klodas — darbininkai ir amatininkai.

Lietuviškos didziosios buržuazijos miestuose beveik nėra, nes daugiausiai pramonė ir kone visa pirklystė žydų rankose. Šitie, nors yra teipgi spaudžiami už savo tikėjimą rusiškosios valdzios, vienog glaudžiasi prie jos, nes mato joje pagelbą nuo krutančių žemesniųjų klodų. Žydai pas mus surusėjo (sionistų-žydų, arba norinčių tautiškos savistovystės — mažai ir tai tik neturtėlių), jie paturi Rusijos politiką link musų sumaskolinimo. Gal but tuo iš dalies galima išaiškinti antisemitizmą tarp tulų musų apšviestųjų, kurie mato juose maskolbernius...

Remtis ant buržuazijos nėra ko, nes jos lietuviškosios nėra.

VII.

Iki šiol laik neturėjo geros kloties nė kleri-

1) Vis tai Kauno gub.

kalai, nė tėvynainiai, nes nedaug buvo pažadėję tėvynei: vieni maskolių pančius lėmė, o kiti tai ir patys nežino, ko bejiešką. Be to, ir abiejų pamatas yra menkas, — ant smilties pastatytas rumas. Reikia jieškoti tvirtesnio. O tokiu yra žmonės, kurie gyvena iš rankų darbo. Jie patys yra engiami ir spaudžiami, o rusiškoji valdzia nori tik padidinti jų vargą. O šitų rankpelnių-žmonių mieste ir sodžiuose yra daug. Jie dabar neša ant savo pečių viešpatystės buseną; jie suteiks geresnę ateitį ir musų tautai.

Išreikštoju tų prispaustųjų norų yra Lietuviškoji Social-demokratiška Partija, kuri dar neseniai atsirado. Jau pirm jai atsiradus, buvo aiškiai nurodytas kelias. Knygutės, atliepiančios jos programai, atitiko gerą klotį. Galiu čia nurodyti tokias, kaip „Genių dėdė“, „Krumplių Joną“ ir t.t. Ant kiek jos reikalavimai stovi arti prie širdies musų žmonėms, ant kiek ji atspėjo pataikyti į pat širdį, matyt iš to, jog tokia knygelė, kaip „Genių dėdė“ sulaukė trečio spaudimo, o šitokios kloties nesusilaukė pakol nė viena iš musų knygelė.

Social-demokratiškoji partija aiškiai pastatė klausymą: kaip žiureti į Rusijos valdzia, ir iš kur laukti išganymo. Ji mato, jog mes nieko gero nuo rusų nesulauksime, dėlto reikia nuo jų atsiskirti. Kad rusiškoji valdzia engė mus, engs ir toliaus, aišku iš pastatymo Muravjovui paminklo Vilniuje. Ji tuo pasakė, kad Lietuva nė nesvajotų apie savistovystę, nes prieš tą kovos su yvairiais Muravjovais, kurių ji turi užtektinai. Viena tik Lietuviškoji Social-demokratiška partija tą įsteigimą paminklo apvaikščiojo. Ji išleido atsišaukimą, kuris buvo išplatintas po visus miestus. O musų ponai-bajorai, maskolių prislėgti, tylėjo; kiti dar gi, kaip grovas Plioteris su vyskupu Zveravyčia apvaikščiojo iškilmingai tą dieną išvien su rusais ir geidė nuo caro varymo tokios pat tolesnės politikos.

Tėvynainiai tą maskolių šventę apvaikščiojo menkai. Apart vieno straipsnio „Muravjovas korikas“ („Ukininkas“ 1899 m., N. 7), nieko daugiau nepasirodė. Ta caro šventė, matyt, mažai terupėjo patrijotiškoms širdims.

Klerikalų partija atrado, jog Muravjovas neužpelnė tų liaurų, nes kunigų ir teip žmonių per mažai iškarstęs buvo. Vieni social-demokratai pasirodė esą tikrais tėvynainiais ir tautos apgynėjais.

Nežiurint į yvairius persekiojimus bajorų, kunigų ir apšviestunų, kaipo lietuvių ir katalikų, jie visi tiki į stebuklingą maldos galę. Nenustoja prašę caro duoti spaudą. Ir tas guodojimas caro-tėtės teip yra įėjęs iki pat kaulų

smegenų, jog net ir amerikiečiai, toli esantie jie nuo caro kazokų kančiukų, pagal seno pa-pročio, buvo nusiuntę carui prašymą, kad duo-tų spaudą. Ir, žinoma, nieko negavo nė negaus, nes toki dalykai įgaunami tik per kovą.

Lietuviškoji Social-demokratija žengia dar toliaus. Ji sako, kad neužtenka nuversti carą, neužtenka konstitucijos Rusijoj. Konstitucija dar negvarantuoja, kad mes turėsime laisvę, nebusime drutesnės tautos prispausti. Jug matome tą ant Čekijos ir Airijos pavysdžių; toliaus matome, kaip vokiečiai spaudžia lenkus, kaip lenkai spaudžia rusinus ir t.t. Tai-gi konstitu-cija dar negvarantuoja laisvės, o tas kelias — vien tik pilna tautiška savistovystė. Tai-gi mu-mis reikia numesti jungą ir caro, ir rusų ir tų visų luomų, kurios prie anų kabinasi ir pagel-bos laukia: nuo buržuazijos, stambiosios ir smulkiosios. Nemislyju, kad prasikištų ir ponai —bajorai su kunigais, prisidėję prie kovos už laisvę, nes nuo maskolių iki šiol Lietuvoj nie-ko negavo, apart smugių. Čia negali jie pritai-kyti, nė išstobulinti savo spēkų, nes trukdo viską kazoko kančiukas: tik laisvė gvarantuos jiems tą viską, — žinoma, tik ne engti kitus....

Social-demokratiškoji partija žiuri blaivai ant savo padėjimo, išsizada tokių svajonių, ku-rios nori sugrąžinti seną tvarką, nori atgręžti gyvenimą atgal, o ne pirmyn. Ji žengia pirmyn. Ji kovoja su visais savo priešais, nes kovoje tėra tautos išganymas. Gerai savo Goethe:

Das ist der Weisheit letzter Schluss:

Nur der verdient die Freiheit, wie das Leben,

Der taeglich sie erobern muss".¹⁾

Vienoj kovoje išganymas. Matome tą pas kitus — pas lenkus ir latvius, kurie su savo taikiaja politika nieko gero negavę, griebiasi už kovos.

Armija mūsų tautos — darbininkai ir varg-dieniai, — didelė, bet nediscipliniruota; tai-gi Lietuviškoji Social-demokratija ir užmane duoti tą, ko jai truksta. Šitą pasiekus galės eiti į kovą drąsiai, tvirtai, tikėdamasi laimėjimo.

Kas suturės upelį sriaunų

Ar su vyliu, ar su ginklais?

(iš „Raudonos vėliavos“).

Priedas.

Bruozas 1.

Kas ir kiek dešimtinių žemės valdo Kau-no gubernijoje 1. I. 1900 m.

Savžemiai Geros žemės Girijų Netikusios ž. Iš viso

1) Va kur paskutinis mandrybės sprendimas:

Tik tas yra vertas laisvės ir gyvybės,

Kas privalo kas dieną už aniedvi kovoti“.

(bajorai)	1,159,489	483,451	150,159	1,793,099
Mužikai	1,604,364	7,364	74,695	1,686,423
Miestiečiai	5,000	533	2,102	7,635
Iš las	1,556	165,276	—	166,832

Iš viso 2,770,409 656,624 226,956 3,653,989

Bajorų Kauno gubernijoje 78,622

Mužikų „ „ 1,069,240.

Tokiu būdu, ant bajoro išpuola bajoriškos žemės arti 22,5 deš., o ant 1 muziko išpuola muzikiškos žemės arti 1,5 deš. Arba vienas po-nas turi žemės 15 sykių daugiau už muziką, o jeigu padalysime visą žemę, kuri yra visoje Kau-no gubernijoje, tarp vienu bajorų ir muzikų, tai išpultų ant 1 žmogaus — 3,1 deš., arba 1 muzikas turėtų tuomet 2 sykiu daugiau, negu dabar.

Bruozas 2.

Padalinimas žemės tarp muzikų.

Prie išnaikinimo baudžios buvo 106,220 ukių, o paskutiniuose laikuose randame skait-lių ukių:

	po 20deš.			
	Iš viso ir daugiau 10-20deš. 3-10deš 0 3deš.			
1897 m.	116,850	34,503	27,525	27,997
1899 m.	127,552	32,267	30,711	36,301
1900 m.	126,530	32,052	29,965	36,320

Sodžiaus gyventojų—muzikų:

	Iš viso	Turinčių žemę	Bežemių
1897 m.	994,892	800,836	194,056
1899 m.	1,037,313	837,511	199,802
1900 m.	1,046,967	848,372	198,595

Tokiu būdu išpuola ant vienos ukės po:

1897 m. — 6,8 žmones

1899 m. — 6,8 „

1900 m. — 6,7 „

Visi tie skaitliai paimti iš oficiališkų žinių. Bet skaitlius ukių turi būti kur-tai didesnis, nes įstatymai paprastai uždraudžia dalintis, o jeigu daleidžia, tai ant sunkių sąlygų. Gyvenime paprastai žmonės skirstosi, pasidaro kelios ukės ištikrųjų, o ant rašto tik viena ukė. Teip, Šiau-lių pav., anot Roemer'io 1895 m. skaitoma buvo 16,380 ukių, o ištikrųjų buvo 34,243 ukės, ar-ba du sykiu daugiau, negu ant rašto¹⁾.

Tie kurie, turi 10 dešimtinių ir mažiau, nereikalauja samdininko, jie ir patys tur dar jieškoti darbo per šalį, o tokių ukių bus išviso 1900 m. — 64,513 arba daugiau, negu pusė visų ukių (51%). Paimdami po 6,7 žmones ant ukės, gausime viso labo 432,237 žmones prole-tarijų arba netoli nuo jų, kurie jau kątik kruta.

Mazžemių radome 432,237 — 50%

Bežemių „ 198,595 — 13%

Proletarijų iš viso 630,832 — 63%

Kaip matėme augščiau, skaitlius mažže-mių turi būti kur-tai didesnis: vieton 63% turi būti 70 iki 80%, o pasiturinčių ukininkų vieton paimtų 37%, turės būti arti 30-20%.

1) Roemez Beitrage zu Litauens Wirtschaftsges-chichte pusk. 152.

(Toliaus bus).

Minsko gub., 6 gegužio, iš-degė miestas Bobruiskas: nu-pleszkėjo 972 namai ir 670 vi-sokių krautuvių ir darbavie-cių.

Rusijos valdžia, kaip raszo laikraszcziai, paskiria 420 mi-lijonų rublių ant pertaisymo visų tvirtumų (krepasčių), pa-statytų iszilgai Vokietijos ir Austrijos rubežių. Mat, pul-kauninkui Grimmui iszdavus jų plianus, palikti tvirtumas teip, kaip jos yra, negalima.

Isz Belgijos važiavo į ste-buklingą vietą Lourdes (Pran-cuzijoje) pilnas trukis piligri-mų; ties miesteliu Mayenville trukis nuszoko nuo vėžių; de-vyni žmonės tapo užmuszti, o daugybė yra sužeistų.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

No. 40 kuopa Gardner, Mass. naujai susitvėrusi užsimokėjo:

1396 V. J. Užkuris	60
1397 O. Užkurienė	60
1398 J. Tauteris	60
1399 J. Urbonas	60
1400 K. Juozupavyczia	60
1401 J. Paszakarnis	60
1402 A. Macijauckas	60
1403 A. Krievaitis	60

No. 12 kuopa S. Boston, Mass. nauji:

1404 M. Mikalauckiute	10
1405 O. Marksiute	10
1406 M. Valiukonis	10
1407 P. Szlimas	60
1408 K. Rugys	60
1409 P. Augsztakalnis	60

No. 30 kuopa Thorp, Wis. nauji:

1410 T. Vaitkunas	60
1411 G. Vaitkunas	60

Seni: Pranas Kurtinaitis 60
J. Kurtinaitis 60
S. Maczinskas 60
B. Maslauckas 60
F. Mikolainis 60

No. 19 kuopa Chicago, Ill.

seni: S. Valackas	60
E. Girijotienė	60

Sekretorius A. Ilgunas.

Balius! Balius!

Scranton, Pa., „Lietuvos Dukterų Draugystė“ parengs 14 d. Gegužio dibelį balių salėje „Music Hall“. Visus tautiečius szirdingai kviečiame atlankyti tą balių. Užtikrina me visus rasiant smagų pasiilksminimą. *Komitetas.*

Gražus pasiskaitymas!

Yra iszėjus atskiriamis knygutėmis Marijos Radzevyčziutės apysaka „Žemių dulkiės“ su tos garsingos rasztininkės paveikslu. Velyjam savo skaitytojams apsipazinti su ta ja apysaka, kuri perstato žmonių gyvenimą ir tautišką pabudimą Lietuvoje. Gaunama „Vienybės“ iszleistuvėje už 50 centų. Skaitymo yra 226 puslapiai.

Naujausios knygos.

„Ne gadaj“, arba Baisus Sapnas. Paraszė Z. 5 ct.
Grabnyečių žvakė. Flamandų tautišką pasaka. Vertė J. B. 10 ct.
Vardan Teisybės. Kalba W. Liebknechto. 10 ct.
Wacław Szujski i Ż. Polska kultura na Litwie. 5 ct.
Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikiš. Puslapių 32.
Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiški apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiškų skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.
Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzura, į usl 81, prekė 25c
Lietuviška Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.
Lietuviška Krestomatija, paraszė p. E. Volterio. 1,40
Juszkos žodynas 2,00
Geologija, (su paveikslais) paraszė A. Geikie 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.
Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.
Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.
Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.
Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiečiams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.
Baudžiava Lietuvoje 15c.
Balsas Darbininkų 15c.
Szirdis žmogaus 15c.
Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turkų su Maskoliais karės 5c.
Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'ą 25c.
Trumpi szneka apie limpancijas ligas ir kaip nuo jų atsigtinti 10c.
Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pazinti 15c.
Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juskevečių 10c.
Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.
Ukiszkas kalendorius ant 1902 metų 15c.
Trumpas Katekizmas 10c.
Gygenimas szv. Izidoriaus 25c.
Stacijos arba Kslvarija 10c.
Maldelės szv. Ražancziaus 10c.
Atminimas didžio Jubilejaus arba badas apturėjimo atlaidų 10c.
Į naują dvidesimtą amžių įvedimas -5c.
Gramatik Litewska dėl mokinimosi lenkam lietuviszkai \$100.
Palangos Juzė paraszė vysk. M. Valančius ketvirtas, pataisytas, isz leidimas 25c.

Lietuviški kriaucziai!

Siuvame steliuotus siutus, czystinamį ir prosinam visokias drapanas; užlaikom konogeriausius tavorus visai už pigią prekę; siutų prekė nuo \$7,50 iki \$25,00, kelinės nuo \$2,25 iki \$9,00. Atėjęs kiekvienas mūsų tautietis galės atrasti visokio skyriaus materijų naujausių madų, teip, kaip didžiausiam sztore ant Market gatvės.

Prilaikom materijų apie 950 visokių skyrių; mes iszradom tas vietas, kur galima konopigiausiai nupirkti tavorus, teip, kaip ir svetimtaucziai, dėlto-gi mes galime patarnauti už pigiausią prekę dėl savo tautiečių, kurie pas mus apsilankys, bus isz to kiekvienas užganėdintas. Nepamirškite szito adreso:

J. Poszka ir J. Gusauckas,
1323 S. 4-th str.
Philadelphia, Pa.

Kas prisiūs 25 centus!

Paczto markėmis, aplaikys tužiną puikių popierų gromatomas raszyti su puikiomis kvietkomis, apskaitymais ir pavinceziavonėmis. Kas atsiūs \$1,00, tas aplaikys 5 tužinus virsz minėtų popierų.

Adresuokit teip:
W. Kudarauckas, & Co.
Box 234
Lawrence, Mass.

Lietuviu užėiga.

Geriause užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaipo tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laiva kortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirškite atsilankyti reikale.

Petras Lipavyczia.

LUZERNE, LUZ. PA.

Apszvieta ir Mokslas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiame apdare \$5.00
Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiame apdare \$1.00
Budus Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00
Lietuviškas laikrasztis, nedėlinis, ant pusės meto \$1.00
Kaip matote, visas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybę Lietuvnikų, 2 Lietuva 3 Lietuvis Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiesą pasiskirti sau vieną isz augszcziaus minėtu laikraszczių ir sykiu su steliunku tur daneszt man laikraszczio varda.

Kas nenori arba negali atsinti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykin su steliunku, tas tegul siunczia \$1.00, bet nemszians, o kitus \$4.00 damokė ant expreso priimdamas pirkti. O jeigu kas neiszsitentka iszdnoti \$5.00 ant karto, tas tegul suideda su draugu per puse, o abudu džiaugėis pasinaudoje isz szitos mato ofertos.

Lietuviai, naudokitės isz szitos teip gansios progos, nes szia oferta padarian tiktai vien dēlei jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikla siusti per Money Order, arba registravotai gromatof. Adresuokite sziteip:
M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich;

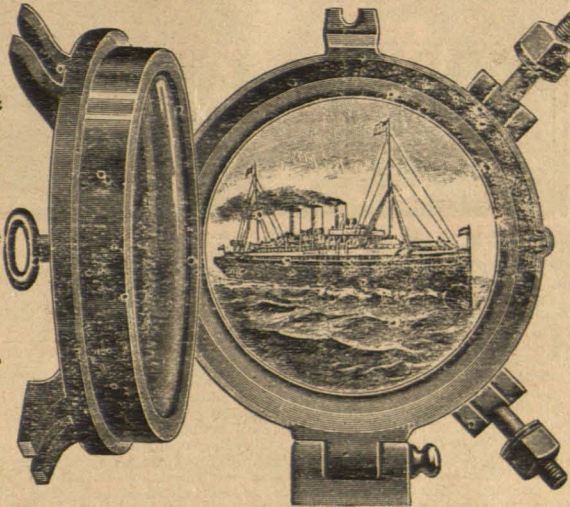

Tai yra paveikslas p. J. P. Elkin'o, vieno isz augszcziaus šių valdininkų Pensylvanijos valstijoje. Jis yra neturtingo farmerio sunus, dirbo isz pradžių fabrikoje, paskui buvo mokinioju, iszėjo augsztesnį mokslą ir per jį dasigerbė į vyriausio prokuratoriaus vietą. Dabar jis pasidavė už kandidatą ant Pensylvanijos gubernatoriaus. Lietuviams pridera pazinti, koks kandidatas, idant žinoti, už ką paduoti balsą.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA LAIVAKORTES
 isz Ameriko į Europa
 ant geriausių Laivų,
**Hamburg, Rot-
 terdam, Bremen,
 Antverpo, Havre
 Liverpool, Nea-
 pol ir t. t.**

**Parduoda Tikie-
 tus visais
 gelžkeliais**
 į visus miestus visam
 sviete.

SIUNCZIA PINIGUS

į visus svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę.

**Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigus pagal
 dienos kursą.**

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėdieniais nuo 9 iki 12 ryte.
 100½ E. Main str. **Hurwitz's,** 50 Public Square,
 PLYMOUTH, PA. Wilkes-Bare, Pa.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasos aptiekoje.
 Vaistus, chemizkus daiktus, kvepenčių muilą, szukas (sponges) ir kitokius
 prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome viso-
 kių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdama LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas
 dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
 vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigus greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-
 kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
 276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno,
 skanaus aluczio, puikiai kvepiančių
 Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką
 rodą. Jeigu nori linksmi laiką pra-
 leist ir iszgerst skambinant ant forte-
 pijano puikias melodijas, tai tik užėik
 pas **K. Strzelecki.**

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
 DESIGNS
 COPYRIGHTS &c.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
 Branch Office, 635 F St., Washington, D. C.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
 tę tavo piningų ir palengvinimą ant:
Romatizmo,

**Skausma Galvos,
 Skausma strėnu,
 Skausmą kaulų,
 Skausmą sprando,
 Ir Traukulio**

Tai nuelkie In sztorą, pas savo tautietį ir pareik-
 lauk **ZMIJEC NIRO** kuris yra padirbtas aptie-
 koje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
 vins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerk **EGIUTERRO** No 1. prigėlbės koźname
 karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, prie-
 puolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios kę Aptiekorius Groblevskis
 sudaro. Yra tai sudirbtas isz visokių angalų ir
 szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip
 tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos
 nesiranda.

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl ko-
 ūno žinomas, yra vienas garsingiausių Aptieko-
 riurių tarp mūsų tautos czional Amerikoje. Tei-
 po-gi yra dėl koźno žinoma, jog vienas geras ap-
 tiekorius žino ir ženklina daugiau kaip 10 daktarų,
 neįzine pagalboj susirgusios žmonijos. Dėto-
 gi jeigu kada įns Dievas teiktus išlėpėt kokią
 ligą, tai tuoįaus nusidnokite ant rodos pas jįjį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
 111 Main st. arba Box 1109
 PLYMOUTH, PA.

NAUJAS GYVENIMAS

yra suteikiamas dėl žmogaus per-
 ezy-tuma kraujo ir sustiprinima
 systemo.

Severos Blood Purifier

siekientis tiesog in kraują, padau-
 gina kraują sustiprina nervus,
 padaro energiszku, ir tvirtu at-
 mintyje ir atnaujina kuna. Isz-
 blyszkusios ir silpnos moters atras
 geriausę gyduolę sustiprinime ir
 atnaujinime systemo ir padaugy-
 toja kraujo.

Prekė \$1.00

W. F. SEVERA.
 MANUFACTURING PHARMACIST.
 CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos
 pas A. Groblevskį, 111 Main str
 Plymouth, Pa.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas
 ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies,
 plauzių, inkstų, pilvo, galvos skaudėjimus,
 silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas
 silpnybes, szleivuma, sutinima, veži, blyszle
 pas moteris, kraujavima ir tt. nervu ligas, po-
 dagra, reumatizma dusinima, paralyzių ir tt.
 Praszaliniu gumba, gydau gimdymo ligas, vi-
 sokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau
 su pagalba geriausių elektriszku prietaisų.

Lytiszku daliu ligas

iszgydan per **keleto dienu.** kraujo už-
 nuodyjimū, odos ligas, semens begima, žai-
 dus gerklej ir burnoj, nosyj, akyses ir ausyse,
 netekima vyriškumo, lytizių nusilpėjima ir tt.
 gydau kuopasekmingiausiai ir **svaran-
 tuojū Pilna iszgydyma. Chro-
 nizkos ligos yra mano specia-
 li szklmū.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuod-
 dūgnus iszgamavimas ligonio ir jo iszgy-
 dymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave.,
 NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms
 nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali para-
 szyti laiszka; butinai reikalaujame paciento
 insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika
 Lebanon Bellevue Post Graduate University
 Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

Lietuviu užėiga pas L. FREEDMANA,

ant kampo Bainbridge ir S. 2nd Str.
 Philadelphia Pa.

Geriausė užėiga dėl Lietuvių, isz viso miesto.
 Prilatau visokius gėrimus kaip tai alų, arieklą
 ir vyną, odraug laikan visokius užkandzius ant
 stalo per visa diena. Prietam ant ankežto turiu
 gra'iu ruina del sveczių per ką galima laika link-
 mat ir spakinai pra'eisti. Teip-gi kiekvienam
 duodu prieteliszką rodą. Mano namas yra pu-
 kiansei papuožtos isz viso miesto todėl nepa-
 mirezkit užėiti!

Gaspadorius G. W. Kownacki.

Lietuviu prietelis!

Mykolas Boruch,
 Minersville, Pa.

Užlaiko mėsinyczią teipgi ir
 grosersztorj.

Parduoda laivakortes ant 5-kių geriausių linijų
 ir siunczia pinigus į visas svieto dalis, reikale
 eipkitės pas savo prietelį.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS
 MYLĖTOJŲ“ DPJAĮGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
 442 Wharton st. Philadelphia, Pa.

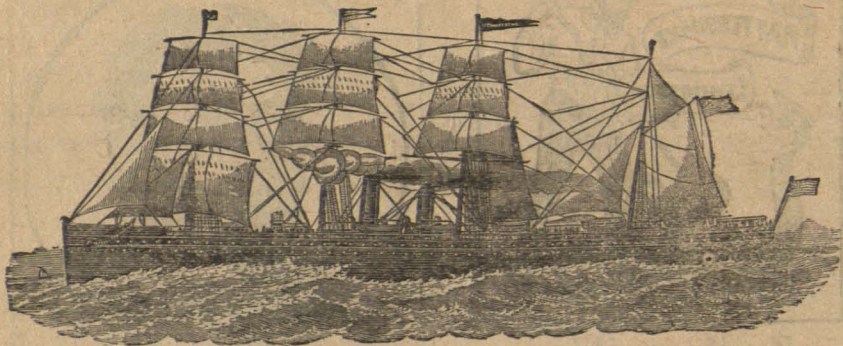
Sekretorius — A. Ilgunas
 449, 3-rd. Ave — Homestead, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — Dr. J. T. Želvis
 Centre Ave & Church st.

Plymouth, Pa.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerių linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervažiuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuocziu pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie zinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITEŠ ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sude-ta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztoriniku visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorinika mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

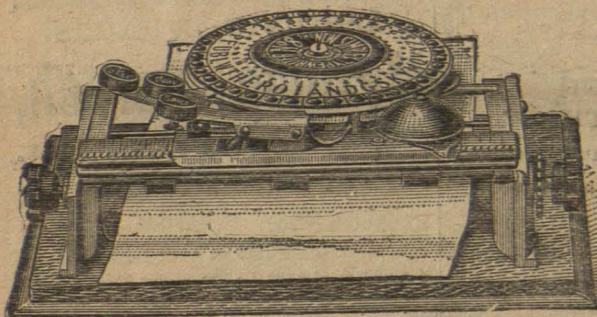
Kam sirgti Gumbu, skaudėimui po krutine
arba panaszios ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigyde isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Drukuojamos ir raszomos maszinos.

RASZOMĄ MASZINĄ (typewriter) privalo turėti kiekvienas žmogus ar privatus ar kupozjus, nes lalszkas parszzytas su raszoma maszina grazei isz-rodą ir kiekvienas gali jį perskaltyti. Mes turime raszomų maszinių visokių prekių, kaip tai: už \$1.00 už \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, už \$6.00, už \$10.00 ir brangesnių. Mes teipgi parduodame visokius ta-

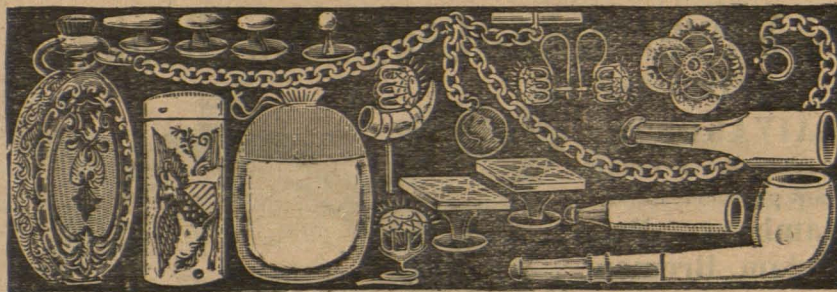
vorus, angliszkas knygas ir lietuviszkas, lenkiszkas B.blijas ir Naujus Testamentus Biblijų turime daugiau kaip szimta kalbų. Jeiku kas nori gaut katalogą ar atsakymą ant gromatos turi jėdėti už 2 c. stempą.

NOVELTY SUPPLY CO. Box 352 Louisville, Ky.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas
256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teipogisenu ant naujų perdriba, Visi pas savo Tautietį.

W. Matusевичius.

Uždėjan krautavę visokių tavorų kaip ant tai: marezkinių, kalnierų, naktaizų, petnesų, visokių ekrybelių, pagal madą overkotų marezkinių ir dar kitokių daigtų Teipogi laikau ir kriauciszka szapą, siuviu drapanas daillai ir pigiai. Lietuviszki jeigu einat pas žyda, gerians eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

DYKAI 14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekad negirdėta! Atelkit pazinrėt, pazinrėjims nieko nekasztuoja!
Dabar mes paleidžiame turgan gerianį laikrodėlį: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k. su dvigubais paauksuotais luskasztai, ausuke užsukamas ir anstatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERJA**, pilnu akmenų, R. R. gwarantuotas, nikeliuotais viduriais, iszduodame raszta **GYARA NOLJA ANTE 20 METU**; pagal iszveizdą ir cerumą tokį laikrodėlį visados gali lyginti prie \$40 VERTES AUKSO LAIKRODELIU. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime bėgje 60 dienų puikius prezentus: 1 vieną marių putų cigaretczia, vertės 75c; 1 nikelinė briezūkams DEŽUTE 25c; 1 dalių auksuotą Dickens LENCINGELI su Cameo kabute, \$1.50; 1 puiką auksinuota SAĞUTE, \$1.00; 1 vieną porą puikių AUKSARIU dainantais sodintu, \$1.00; 1 puikią SPILKA iszrodintą brangakmevais 40c; 1 porą paauksuotų kolionikų su pamuterio virszais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su permuterine apaczta, 25c; 3 kalnietams guzikų, permuterio apaczios, 50c; ir 1 puikią įkrutinę sągute su dailliu akmeniu 75c. Laikrodėlį ir 14 dovanų siuncziate C. O. D. už \$4.98 apmokėdami teipgi ir ekspreso kasztais. Siuntinį galite iszszaminuoti ant ekspreso ir jei nepatiktu, engrazinkite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda Ekspreso Offisas, \$4.98 turi but prisiusti drange su orderiu. Jeigu kas prisiusk pinigis drange su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį PILLI: daktus mee pasiuocziate tada per paczta, užreziszravę savo kasztais. Jeigu pirkit ant syk laikrodėliams gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**. Paraszkyk, ar aikrodėli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lencingelio mes pasiusime mote. riszka 50 coliu auksuotą Lorgnette lencingėlį. Raszyk szendien pakol iszpardavimas neiszsisbağęs. **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

NELAUK KOL LIGA PAGULDYS IN LOVA,

bet praszalink ja tuojuas vartodamas musu stebuklingas gyduoles, kurios yra sutaisytos per geriausius gydytojus ir isz geriausiu ypatybiu. Kam moketie didelius pinigus ir neapturetie jokios naudos, kadangi **PUSDYKIAI GALI VISISZKAI ISZSIGYDYTI** ir paliktie ant visados, sveiku, tvirtu ir linksmiu žmogumi. Vartodamas musu gyduoles, atsikratysi ant visados nuo tu skaudėjimu, kurie užėina ir pranyksta laikas nuo laiko, ir neliauja žmogu kankine, ir pastosi kaip ant naujo svieto. Nereiks lauktie menesio nei nedelios, bet isz pirmo sykio pajausi pagerejima ir sveikata artinsis su greitumu, kurios teip ilgai jieszkojai bet negalejai rasti. Czionai paminesime nekurias isz musu gyduoliu.

AR SKAUDA NUGARA ir KRYŽIU? Tai vartok musu gyduole "DORSO", kuri tikrai sustabds skaudėjimus ir ant visados juos praszalys. Pamegyk o persitikrinsi. Preke \$1
AR TURI PUSZKUCZIUS ANT VEIDO IR kuno? Tai vartok musu gyduole "ANTI-PAPULA", kuri juos panaikys ir padarys veida ar kuna, czystu ir lygiu. Preke 50c
AR ESI NUSILPNEJES? Vartok "VIS-DATOR", kuri yra vienatne gyduole del sutvir-tinimo kuno ir nusilpnejusiu daliu. 75c
AR TURI SUNKUMA ANT KRUTINES? Ar sunkiai kvepuoji? Tai nelauk, gydykis kol laikas. Musu gyduole "ANHELITUI" tuojuas praszalys sunkuma nuo krutines ir palengvis kvepavima. Daugely jau iszgyde. Preke 50c

NEZIUREK KAIP ILGAI SERGI ir koki liga nebutu, apraszkyk gerai savo visa padejima, ir kartu su apraszymu prisiusk \$1.00, o apturesi pakely gyduoliu ant prabos, kurias sutaisyš musu vyriausias daktaras, po apsvarstymu ligos. **RODA DYKAI.** Jeigu noretum susirasztyte su musu vyriausiu daktaru, tai atsiusk už du centu marke, o apturesi jo privatszka adresa. **ATSISZAUK arba RASZYK. RODA DUODA DYKAI.**

PEOPLE'S PRIVATE DISPENSARY 362 WABASH AVE CHICAGO, ILL
Vyriausias daktaras randasi nuo 9 iki 10 ryto; nuo 1 iki 2 po piet, nuo 5 iki 6 vakaro. Suba-tos vakare nuo 5 iki 8:30. Nedelioj nuo 11 iki 2. Ant atsakymo indek už du centu marke.

Puikiausias vaistas
Daktaro Glenno,
„Peace In the Family”.

Dėl seno skaudėjimo, nusibroz-dinimo, inkirtimų ir insipjovimo, teipgi nusideginimo ir nusiszutini-mo, nėra lygio vaisto. Yra isztiki-miauses vaistas terp parduodanczių. Verkentiems vaikams nepamirsz-kite duoti o nustos. Iszdirbamas vien tiktai per M. Bevan, 23 Camb-ria, st. Plymouth, Luz. Co. Pa. Bonkutė tiktai 25 c. Klauskite pas savo sztornikus. Didelis procentas dėl sztornikų mokant isz virszaus, tiktai Penn'a.

P. S. Esu pažystamas visoi apielinkėi ir turiu užsitikėjima. Reikala-vimus trumpam laike iszspildysiu.

AGENTAS

assekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ už ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Griacziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.